

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

อชิป นามรักษ์

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตุลาคม 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ อธิป นามรักษ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.ชัยพจน์ ริกงาม)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..... ประธาน
(ดร.ชัยพจน์ ริกงาม)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุญา ธีระวณิชตระกูล)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 25 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี เนื่องด้วยผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ให้คำปรึกษาจาก ดร.ชัยพนธ์ รังงาม อาจารย์ที่ปรึกษาหลักงานนิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ ธีระวณิชตระกูล กรรมการสอบงานนิพนธ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้า และ แนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความอนุเคราะห์เป็นอย่างสูง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมุทร ชำนาญ และ ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย และ นายบัญชาการ ฉายอรุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านใหม่ไทยพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาตรวจสอบความสมบูรณ์ และความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและครูกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2 ที่กรุณาให้ข้อมูลในการศึกษาวิจัย และสนับสนุนการวิจัย ในครั้งนี้

คุณประโยชน์อันพึงมีจากงานนิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาแต่บิดา มารดา และเพื่อน ๆ รวมถึงผู้ที่มีส่วนร่วมเป็นกำลังใจให้ความช่วยเหลือตลอดมา จนประสบความสำเร็จในการศึกษา ระดับมหาบัณฑิต คุณค่าที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้ ขอมอบเป็นเครื่องตอบแทนพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ถ่ายทอดความรู้ ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำที่ทรงคุณค่า และได้มอบกำลังใจตลอดระยะเวลาในการทำวิจัยนี้จนประสบความสำเร็จด้วยดี

อชิป นามรักษ์

56970075: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของครู/ การบริหารงานวิชาการ/ กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา/
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

อธิป นามรักษ์: การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย
ปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 (THE PARTICIPATION OF
TEACHERS IN PRANGSRIDA SCHOOL CLUSTER UNDER THE OFFICE OF SAKAEO PRIMARY
EDUCATION SERVICE AREA 2) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: ชัยพจน์ รั้งงาม, กศ.ด. 114 หน้า.
ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยนี้ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ
ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนก
ตามเพศ วุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียน
เครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน
96 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป
ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการ
การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า
5 ระดับ (Rating scale) จำนวน 45 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .27-.81 และค่าความเชื่อมั่น
ทั้งฉบับ .95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ โดยหาค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และ
เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ วิเคราะห์ขนาดผลต่างของคะแนนเฉลี่ย
(Effect size: ES)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียง
คะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย
ปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามเพศ ระหว่างเพศชาย
กับเพศหญิง โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน
แตกต่างกันปานกลาง ยกเว้นด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้และด้านสื่อการเรียนรู้ แตกต่างกันน้อย
และจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

56970075: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION: M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: PARTICIPATION OF TEACHERS/ ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION/ PRANGSRIDA SCHOOL/ THE OFFICE OF SAKAEO PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA 2

ATIP NAMRUK: THE PARTICIPATION OF TEACHERS IN PRANGSRIDA SCHOOL CLUSTER UNDER THE OFFICE OF SAKAEO PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA 2.

ADVISOR: CHAIPOK RAK-NGAM, Ed.D, 114 P. 2017.

This research aims to study and compare the participation of teachers working for the department of academic affairs administration in Prangsrída school cluster under the Office of Sakaeo Primary Education Service Area 2 as classified by gender, qualification and the size of their schools. The sample used in this study was 96 teachers in Prangsrída school cluster under the Office of Sakaeo Primary Education Service Area 2 in the 2016 academic year. The instruments used in this research were a survey list and a five-point scale questionnaire, with the item discriminative power between .27-.81 and the reliability of .95. The statistics used to analyze the data were Mean (\bar{X}), Standard Deviation (*SD*), and Effect size (*ES*).

This study revealed that:

1. The participation of teachers working for the department of academic affairs administration in Prangsrída school cluster under the Office of Sakaeo Primary Education Service Area 2 as a whole and each aspect was at a high level. They are put in order from high to low as the following: Learning management, Learning Measurement and Evaluation, Learning media, Quality Assurance of education, and Curriculum development.

2. The comparison of the participation of teachers working for the department of academic affairs administration in Prangsrída school cluster under the Office of Sakaeo Primary Education Service Area 2 as classified by gender and the size of the schools as a whole and each aspect showed no statistical significant difference. This study also found that in the areas of Learning media and Curriculum development showed no statistical significant difference.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
คำถามของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษากลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงาน	
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2	8
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	11
แนวคิดทฤษฎีการบริหารงานวิชาการ.....	17
ขอบเขตการบริหารงานวิชาการ.....	24
การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ.....	45
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
ประชากร.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	74
สรุปผลการวิจัย.....	74
อภิปรายผล.....	76
ข้อเสนอแนะ.....	84
บรรณานุกรม.....	86
ภาคผนวก.....	95
ภาคผนวก ก.....	96
ภาคผนวก ข.....	100
ภาคผนวก ค.....	112
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	114

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนและร้อยละของข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ครูในกลุ่ม โรงเรียน เครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2..... 60
2	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของครูใน การบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้าน..... 61
3	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของครูใน การบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้..... 62
4	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของครูใน การบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการจัดการเรียนรู้..... 63
5	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของครูใน การบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านสื่อการเรียนรู้..... 64
6	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของครูใน การบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้..... 65
7	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของครูใน การบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา..... 66
8	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของครูใน การบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามเพศ..... 68
9	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียน เครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามเพศ..... 69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10	70
คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	
11	71
เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา	
12	72
คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	
13	73
เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน	
14	107
ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) ของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2	
15	113
ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2.....	

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาช่วยพัฒนาคน และพัฒนาความรู้ความสามารถบนพื้นฐานความมีคุณธรรมจริยธรรมไปพัฒนาประเทศจาก ความสำคัญของการศึกษา รัฐได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาไทยให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 โดยออกพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งมีความมุ่งหมายและหลักการในมาตรา 6 ว่าการจัดการศึกษาต้อง เป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2553, หน้า 5) ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลกยึดมั่นใน การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะ พื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดย มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตาม ศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1)

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนอย่างเสมอภาคและ เท่าเทียมกัน สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โครงสร้างหลักสูตร ยืดหยุ่น ทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้ ทุกรูปแบบครอบคลุมเป้าหมายให้ผู้เรียนพัฒนาชีวิต พัฒนาอาชีพ พัฒนา สังคม ตามบทบาทหน้าที่ของตน เป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุข โรงเรียนจะต้องจัดการศึกษาให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายและมาตรฐานหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) นอกจากนี้ เพื่อให้ก้าวทันกระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคที่ความรู้และ เทคโนโลยีเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว กระทรวงศึกษาธิการในยุคของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ สอง (พ.ศ. 2552-2561) ได้ประกาศวิสัยทัศน์เกี่ยวกับคนไทยยุคใหม่ว่า คนไทยยุคใหม่ต้องได้เรียนรู้ ตลอดชีวิต มีสติรู้ทัน มีปัญญา รู้คิด มีสมรรถนะ และมีคุณธรรม รับผิดชอบต่อครอบครัวประเทศชาติ และเป็นพลเมืองดีของโลก ซึ่งสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พ.ศ. 2551 ที่ได้มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 4-5)

การดำเนินงานในสถานศึกษา งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา และเป็นหัวใจสำคัญที่จะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพนักเรียนบรรลุเป้าหมาย ซึ่ง ทร สุนทรายุทธ (2551, หน้า 540) ชี้ให้เห็นว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการ โดยเฉพาะทางการศึกษา โดยมีหลักการสำคัญที่มีส่วนในการสร้างบรรยากาศแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น ทำให้คนทำงานมีความภาคภูมิใจ โดยธรรมชาติแล้ว การทำงานคนเดียวย่อมสำเร็จได้ยากจึงต้องร่วมแรงร่วมใจกันในองค์กร ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม องค์กรจึงจะพัฒนาไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ อำนาจ ทองโปร่ง (2553, หน้า 3) กล่าวว่า งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาคือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลัก เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ผู้บริหารตลอดจนครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนงานอื่น ๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ถือว่าเป็นงานที่มีความสำคัญรองลงมา โดยเป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สถิตย์ชัย วรานนท์วิช, 2553, หน้า 144-145)

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะบุคคลต่าง ๆ ในการวินิจฉัย ตัดสินใจ กำหนดนโยบายในส่วนที่มีความสำคัญ ซึ่งต้องพิจารณาอย่างรอบคอบเพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539, หน้า 12-13) การจัดการศึกษาในโรงเรียนให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบในการดำเนินการด้านการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา การกำหนดบทบาทหน้าที่ในการร่วมปฏิบัติงานของผู้เกี่ยวข้องการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีที่ตรงกัน (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2542, หน้า 6-7) นอกจากนั้น การกำหนดให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจจะส่งผลให้งานมีคุณภาพยิ่งขึ้น (สุทธินันท์ เรื่องฤทธิ์, 2545, หน้า 2)

กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ได้ดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ แต่ยังคงพบ

ปัญหาในหลาย ๆ ด้าน เช่น ในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ส่วนใหญ่การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนมาจากผู้บริหารระดับสูง แต่ยังไม่ได้เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย หรือนโยบายของโรงเรียน ครูยังขาดความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ครูขาดความสม่ำเสมอในการทำวิจัย และขาดสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของครู ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานในหลายวิชา และผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Testing: O-NET) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2, 2557)

จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2 เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่สอน และขนาดโรงเรียน

คำถามของการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่สอน และขนาดโรงเรียน แตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

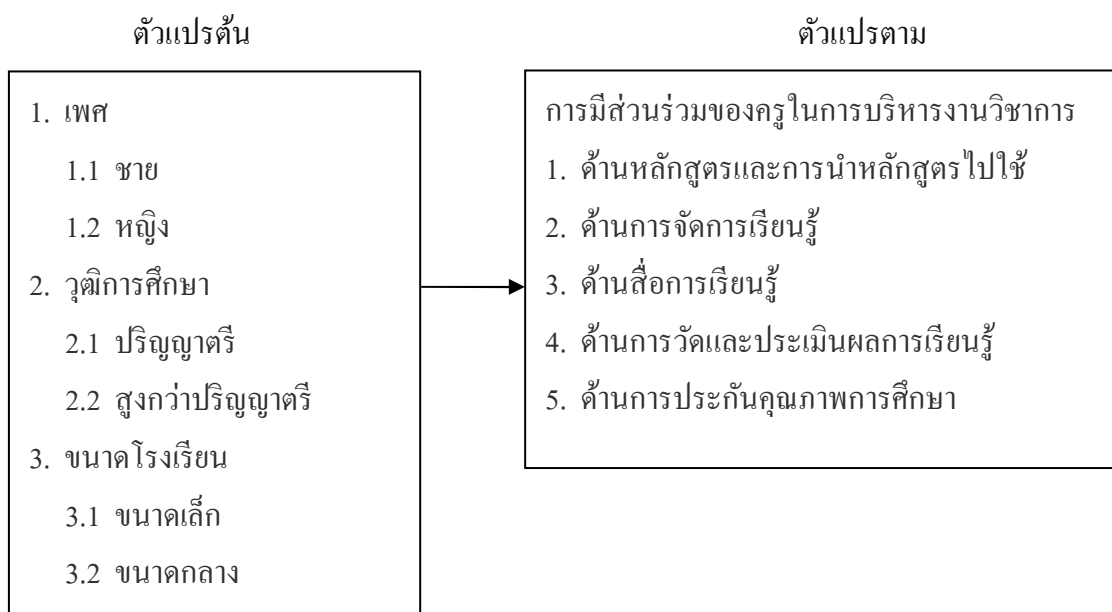
การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่สอน และขนาดโรงเรียน มีความแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
2. เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนา กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 19-23) ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยจำแนกตามตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่สอน และขนาดโรงเรียน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามแนวคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1-10) ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- 1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้
- 1.3 ด้านสื่อการเรียนรู้
- 1.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- 1.5 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 96 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 วุฒิการศึกษา

3.1.2.1 ปริญญาตรี

3.1.2.2 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.3 ขนาดโรงเรียน

3.1.3.1 ขนาดเล็ก

3.1.3.2 ขนาดกลาง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

- 3.2.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- 3.2.2 ด้านการจัดการเรียนรู้

3.2.3 ด้านสื่อการเรียนรู้

3.2.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3.2.5 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานด้านวิชาการกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย ปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ใน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

2. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การที่ครูเข้าไปมีส่วนร่วม กับผู้บริหารในการวางแผนร่วมกันเพื่อตัดสินใจและร่วมพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนเพื่อพัฒนา หลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อการสอน การวัดผลและประเมินผล ซึ่งวัดได้จากการตอบ แบบสอบถามของครู โดยการสังเคราะห์ข้อบ่งชี้การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ใน 5 ด้าน คือ

2.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การเตรียมความพร้อมของ สถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร การนำหลักสูตร ไปใช้ ส่งเสริมให้ครูพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การวิเคราะห์ หลักสูตรเพื่อจัดทำแผนการเรียนรู้ จัดให้มีการนิเทศติดตาม และการประเมินผลการใช้หลักสูตร ในสถานศึกษา

2.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดประสบการณ์ตามหลักสูตร เพื่อกระตุ้น ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยครูใช้กระบวนการและวิธีการที่หลากหลายที่จะทำให้ผู้เรียนเกิด คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร มีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ การเตรียมตัวชี้วัด เนื้อหา รายวิชา เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.3 ด้านสื่อการเรียนรู้ หมายถึง การผลิต การเลือกและการใช้สื่อการเรียนรู้ การจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ จัดระบบการเก็บรักษาและ การให้บริการสื่อการเรียนรู้ สนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการสอน การพัฒนาสื่อ การเรียนรู้ ตลอดจนการติดตามประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้

2.4 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน โดยจัดทำเครื่องมืออย่างหลากหลายวิธี

กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล การมอบหมายหน้าที่ให้ดำเนินการ และการนำผลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป

2.5 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ในกระบวนการวางแผนการจัดการศึกษาตั้งแต่การวางแผนไว้ตั้งแต่ต้นภายในสถานศึกษา ทำให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างความมั่นใจ และเป็นหลักประกันต่อผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษา มีคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

3. ครู หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่การสอนระดับการศึกษาต่าง ๆ ในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

4. เพศ หมายถึง ปัจจัยทางกายภาพของครูที่ทำหน้าที่ในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จำแนก ดังนี้

4.1 ชาย หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่การสอนที่เป็นผู้ชาย

4.2 หญิง หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่การสอนที่เป็นผู้หญิง

5. วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของข้าราชการครูแบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่

5.1 ปริญญาตรี หมายถึง ระดับการศึกษาของครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี

5.2 สูงกว่าระดับปริญญาตรี หมายถึง ระดับการศึกษาของครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก

6. กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา หมายถึง โรงเรียนรัฐบาลที่เปิดสอนระดับชั้นปฐมวัยถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่รวมกลุ่มเพื่อการดำเนินงานด้านการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ซึ่งมีจำนวนโรงเรียน 9 โรงเรียน ประกอบด้วย

1) โรงเรียนบ้านใหม่ไทยพัฒนา 2) โรงเรียนร่มเกล้า 3) โรงเรียนประชาเกษตรพัฒนา

4) โรงเรียนบ้านโนนผาสูก 5) โรงเรียนบ้านหนองตะเคียนบอน 6) โรงเรียนบ้านทับใหม่

7) โรงเรียนบ้านซับใหญ่ 8) โรงเรียนวัดสารคุณสโมสร และ 9) โรงเรียนบ้านวังรี

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาที่รับผิดชอบ ดูแล ควบคุมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตอำเภออรัญประเทศ อำเภอวัฒนานคร อำเภอตาพระยา และอำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางเสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2 โดยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางเสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
 2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
 3. แนวคิดทฤษฎีการบริหารงานวิชาการ
 4. ขอบเขตการบริหารงานวิชาการ
 - 4.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
 - 4.2 ด้านการจัดการเรียนรู้
 - 4.3 ด้านสื่อการเรียนรู้
 - 4.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 - 4.5 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
 5. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ
6. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางเสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีหน้าที่จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในกำกับ ดูแล จัดตั้ง ยุบรวมหรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา ประสาน ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา ประสานและส่งเสริม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา และจัดทำนโยบายแผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษา ขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น และมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2, 2558, หน้า 2)

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณ เงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้น รับผิดชอบและกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าวด้วย
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การจัดและการพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นตามที่มอบหมาย

แนวทางการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2, 2558, หน้า 33-34)

วิสัยทัศน์

คุณภาพเด่น เน้นคุณธรรม นาสู่สากล

พันธกิจ

1. ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียนมีความรู้ คุณธรรม ตามมาตรฐานการศึกษา และมีทักษะที่จำเป็น เพื่อก้าวสู่สากล

2. ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และเสมอภาค

3. บริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งได้มาตรฐาน โดยยึดหลัก ธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ คุณธรรม ตามมาตรฐานการศึกษา และมีทักษะที่จำเป็นเพื่อก้าวสู่สากล

2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเสมอภาค

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเต็มตามศักยภาพ

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีความเข้มแข็งตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นกลไก ขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพสากล

กลยุทธ์

1. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท

2. ขยายโอกาสเข้าถึงบริการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียนให้ได้รับ โอกาส

ในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและมีคุณภาพ

3. พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

4. พัฒนาระบบการบริหารจัดการ

จุดเน้น

1. ด้านผู้เรียน

2. ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. ด้านการบริหารจัดการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 (2553, หน้า 3) ได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา โดยให้กลุ่มโรงเรียนเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อรองรับการกระจายอำนาจด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป และสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยกลุ่มกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสิตา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ประกอบด้วย โรงเรียน 9 โรงเรียน คือ 1) โรงเรียนบ้านใหม่ไทยพัฒนา 2) โรงเรียนร่มเกล้า 3) โรงเรียนประชาเกษตรพัฒนา 4) โรงเรียนบ้านโนนผาสุก 5) โรงเรียนบ้านหนองตะเคียนบอน 6) โรงเรียนบ้านทับใหม่ 7) โรงเรียนบ้านซับใหญ่ 8) โรงเรียนวัดสารคุณสโมสร และ 9) โรงเรียนบ้านวังรี

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม (Participation) ตามพจนานุกรมอังกฤษฉบับอ็อกฟอร์ด (Oxford advanced Learner's Dictionary of Current English, 1994) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า “เป็นการมีส่วนร่วม (ร่วมกับคนอื่น) ในการกระทำบางอย่างหรือบางเรื่อง” คำว่าการมีส่วนร่วมโดยมากมักจะใช้ในความหมายตรงกันข้ามกับคำว่า “การเมินเฉย (Apathy)” ฉะนั้น คำว่าการมีส่วนร่วมตามความหมายข้างต้น จึงหมายถึงการที่บุคคลกระทำการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือในประเด็น ที่บุคคลนั้นสนใจ ไม่ว่าจะเขาจะได้ปฏิบัติการเพื่อแสดงถึงความสนใจอย่างจริงจังหรือไม่ก็ตาม และไม่จำเป็นที่บุคคลนั้นจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น โดยตรงก็ได้ แต่การมีทัศนคติ ความคิดเห็น ความสนใจ ห่วงใย ก็เพียงพอแล้วที่จะเรียกว่าเป็นการมีส่วนร่วมได้ และยังได้ให้คำจำกัดความของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่กลุ่มประชาชน หรือขบวนการที่สมาชิกของชุมชนที่กระทำการออกมาในลักษณะของการทำงานร่วมกันที่จะแสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วม ความสนใจร่วม มีความต้องการที่จะบรรลุถึงเป้าหมายร่วมทางเศรษฐกิจและสังคมหรือการเมือง หรือการดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจ มติชน ไม่ว่าจะเป็ทางตรงหรือทางอ้อม หรือการดำเนินการเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ การปรับปรุงสถานภาพทางสังคมในกลุ่มชุมชน (กระทรวงแรงงาน, 2550, หน้า 12)

Barnard (1972, p. 185) กล่าวว่า ความสำเร็จขององค์การเกิดจากความร่วมมือของทุกส่วนขององค์การที่มีเป้าหมายตรงกัน มีจิตสำนึก มีการติดต่อสื่อสารสองทาง มีความเต็มใจ

สหประชาชาติ (United Nations Department of Economic and Social Affairs [UN/DSEA], 1981, p. 5) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ว่า หมายถึง การสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนเข้ามา มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ และเข้ามามีอิทธิพลต่อการดำเนินการพัฒนา รวมถึงมีส่วนในการรับผลประโยชน์จากผลของการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน

Davis and Newstrom (1985, p. 8) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง เรื่องของเกี่ยวข้องกับหัวใจ และความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคลที่มีต่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของกลุ่ม หรือเป็นแรงกระตุ้นที่ช่วยทำให้มีความสำเร็จซึ่งเป็นเป้าหมายของกลุ่ม หรือเป็นความรับผิดชอบต่อกิจกรรมร่วมกันด้วยการเข้าไปเกี่ยวข้อง (Enrolment) การช่วยเหลือ (Contribution) และการร่วมรับผิดชอบ (Responsibility)

ยุพาพร รูปงาม (2545, หน้า 5 อ้างถึงใน ทัพพ์พงษ์ เกื้อชาติ, 2554, หน้า 8) การมีส่วนร่วม (Participation) คือ เป็นผลมาจากการเห็นพ้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องกัน จะต้องมีการเกิด ความคิดริเริ่ม โครงการเพื่อการปฏิบัติ เหตุผลเบื้องต้นของการที่มีคนมารวมกันได้ควรจะต้องมีการตระหนักว่าปฏิบัติการทั้งหมดหรือการกระทำทั้งหมด ที่ทำโดยกลุ่มหรือในนามกลุ่มนั้น กระทำผ่านองค์การ (Organization) ดังนั้น องค์การจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้

สายหยุด ประภีระ (2552, หน้า 63) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรใช้สติปัญญา ความเฉลียวฉลาด และความพยายามเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการทำงาน แนวทางปฏิบัติงาน กำหนดเป้าหมายและติดตามประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความผูกพัน และสิทธิเทียมกัน ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ

อิทธิเดช สิทธิจันทร์ (2553, หน้า 16) ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณา ตัดสินใจ ร่วมคิดร่วมทำ เพื่อให้การดำเนินการต่าง ๆ ตามเป้าหมายของสถานศึกษา บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ในการวางแผนการปฏิบัติงานตลอดจนการประเมินผล เพื่อให้การปฏิบัติบรรลุวัตถุประสงค์หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการบริหารงานในสถานศึกษา

รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

World Health Organization (1978 อ้างถึงใน วิทยา ทิพย์ทอง, 2548, หน้า 18) ได้เสนอรูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วมที่สมบูรณ์ 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญ ตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีติดตามประเมินผล และตัดสินใจด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินกิจกรรม ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการและการบริหารการใช้ทรัพยากร มีความรับผิดชอบในการจัดสรรควบคุมทางการเงิน

ขั้นตอนที่ 3 การใช้ประโยชน์ ประชาชนต้องมีความสามารถในการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเป็นการเพิ่มการพึ่งตนเองและควบคุมทางสังคม

ขั้นตอนที่ 4 การได้รับประโยชน์ ประชาชนต้องได้รับประโยชน์ในชุมชนเท่าเทียมกัน ซึ่งอาจจะเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว ประโยชน์ต่อสังคมหรือในรูปของวัตถุก็ได้

Cohen and Uphoff (1980, pp. 213-218) ได้แบ่งรูปแบบของการมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การริเริ่มตัดสินใจ การดำเนินการตัดสินใจ และการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม
 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (Implementation) ซึ่งอาจเป็นไปในรูปของการเข้าร่วมโดยการให้การสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหาร และการให้ความร่วมมือ
 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ทางบุคคล
 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งนับเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมดและเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป
- องค์การสหประชาชาติ (UN/ DSEA, 1981, p. 8) ได้สรุปรูปแบบและระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาว่ามี 3 รูปแบบใหญ่ คือ
1. การมีส่วนร่วมแบบเป็นไปเอง (Spontaneous) ซึ่งเป็นการร่วมโดยอาสาสมัครหรือการรวมตัวกันขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาของตนเอง โดยเป็นการกระทำที่มิได้รับความช่วยเหลือจากภายนอก
 2. การมีส่วนร่วมแบบชักจูง (Induced) เป็นการเข้าร่วม โดยความต้องการความเห็นชอบหรือการสนับสนุนจากรัฐบาล

3. การมีส่วนร่วมแบบบังคับ (Coercive) ซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วมภายใต้การดำเนินนโยบายของรัฐบาล ภายใต้การจัดการของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือโดยการบังคับโดยตรง

เมตต์ เมตต์การ์ณจิต (2547, หน้า 25) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุ ตลอดจนความต้องการ
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เช่น การประชุม การแสดงความคิดเห็น รวบรวมข้อมูล และตัดสินใจ

4. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ

5. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

6. การมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงาน

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลตัดสินใจอย่างมีเหตุและผล เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมหรือกระบวนการอย่างใดอย่างหนึ่งของกิจการหรือหน่วยงาน รวมถึงการที่ผู้ที่ได้รับผลกระทบและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีบทบาทร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ที่ถูกต้องเป็นการล่วงหน้า เพื่อเตรียมการที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลง และมีโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ร่วมตัดสินใจ ร่วมลงมือปฏิบัติ ตลอดจนการร่วมติดตาม ประเมินผล รวมทั้งยินดีให้ความร่วมมือ สนับสนุนการดำเนินงานต่าง ๆ ให้บรรลุถึงผลที่พึงประสงค์ต่อไป ทั้งนี้การมีส่วนร่วมนี้เป็นความร่วมมือของทั้งปัจเจกบุคคลและการมีส่วนร่วมของกลุ่ม

ทฤษฎีการมีส่วนร่วม

อำนาจ อนันตชัย (2527, หน้า 126-130 อ้างถึงใน พงศ์ภักดี ทิพย์วันทน, 2552, หน้า 48) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการมีส่วนร่วมสรุปความได้ ดังนี้

1. ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ (National moral) ขวัญ เป็นสถานการณ์ทางจิตใจที่แสดงออกในรูปพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น ความกระตือรือร้น ความหวัง ความกล้า และความเชื่อมั่น ในทางตรงกันข้ามก็อาจแสดงออกในรูปของความหวาดระแวง ความเฉื่อยชา เฉยเมย และขาดความเชื่อมั่น ความสำคัญของขวัญในการทำงานมีมาก คนเรามีความต้องการทางกายและใจ ถ้าคนมีขวัญดี ผลการทำงานก็สูงตามไปด้วย แต่ขวัญไม่ดีผลงานก็ต่ำไปด้วย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้สึกที่ว่าคนอื่นเห็นความสำคัญของงานที่ตนทำอย่างไรด้วย การสร้างขวัญให้ดี ต้องพยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน เช่น ไม่เอาใจเอาเปรียบคอยสำรวจปฏิกริยา เป็นแนวทางแก้ไขและเป็นแนวทางตรวจสอบผู้ปฏิบัติ ด้วยการปรับความสัมพันธ์ เช่น ให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงาน การกำหนดมาตรฐานความดีความชอบ เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดเห็น

และการให้คำปรึกษาหารือ ผู้ร่วมงานจะสร้างขวัญในการทำงานได้มาก คนทำงาน ที่มีขวัญดีจะเกิด มีความสำคัญในการรับผิดชอบ อันจะเกิดผลดีแก่หน่วยงานทั้งในส่วนที่เป็นขวัญส่วนบุคคล และ ขวัญของกลุ่ม ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ขวัญของคนเรา โดยเฉพาะคนมีขวัญที่ดีนั้นย่อมเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่นำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่นกัน

2. ทฤษฎีการสร้างความรู้สึกราชาชาตินิยม (Nationalism) ชาตินิยม เป็นความรู้สึกเป็นตัวเอง ที่จะอุทิศ หรือเน้นค่านิยมเรื่องผลประโยชน์ร่วมของชาติ มีความพอใจในชาติของตน พพอใจใน เกียรติภูมิ จงรักภักดีผูกพันท้องถิ่น มักจะเห็นชัดในการรวมตัวของกลุ่ม เสรีภาพของชาติ และค่านิยมระหว่างชาติ มีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการปรับปรุงถิ่นฐานด้วยความรู้สึกราชาชาตินิยม ความมีชาตินิยมสามารถนำมาใช้ในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การให้บรรลุเป้าหมาย ที่ได้วางไว้

3. ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership) ผู้นำ ได้แก่ ผู้จัดให้ความสะดวก นำสนับสนุน ช่วยเหลือทำให้คนอื่นคล้อยตาม ภาวะผู้นำ เป็นปัจจัยสำคัญของการรวมกลุ่ม จูงใจคนไปยัง เป้าประสงค์ประการใดประการหนึ่ง ผู้นำที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เรียกว่า ผู้นำพลวัต คือ เคลื่อนไหวนำทำงานอยู่เสมอ (Dynamic leader) อาจจะเป็นผู้นำที่ดีเรียกว่า ผู้นำปณิธาน (Positive leader) คือ ทำแต่ด้านดี หรือผู้นำทางไม่ดี ไม่มีผลงานสร้างสรรค์ (Negative leader) การสร้างผู้นำ จะช่วยจูงใจให้ประชาชนหรือผู้ร่วมงานทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน ผู้นำแบบประชาธิปไตย เป็นผู้นำที่ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้ง่าย มีความรับผิดชอบ รู้จัก ประนีประนอม ไม่ตัดสินปัญหาข้อขัดแย้งด้วยวิธีรุนแรง อดทนต่อการวิพากษ์วิจารณ์ รับฟัง ความคิดเห็นคนอื่นที่แตกต่างจากตน เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมคิดปรึกษาแก้ปัญหา ทำงาน และติดตามผลงาน ก่อให้เกิดความร่วมมือและร่วมใจจากผู้เกี่ยวข้องของทุกฝ่ายในการทำงาน มีความไว้วางใจ มีสัมพันธภาพ มนุษยสัมพันธ์ ร่วมมือ ประสานงานกันอย่างใกล้ชิดไม่ปล่อยเสรี เกินควรผลการใช้ทฤษฎีการสร้างผู้นำ จะทำให้เกิดการระดมความร่วมมือปฏิบัติงานอย่างมีขวัญ งานมีคุณภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และร่วมรับผิดชอบ ดังนั้น การสร้างผู้นำที่ดีย่อมนำไปสู่ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยดีนั่นเอง

4. ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร (Administration and method) การใช้ระบบ การบริหารในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ยาก เพราะใช้กฎหมายระเบียบแบบแผนเป็น เครื่องมือในการดำเนินงาน แต่ผลของความร่วมมือยังไม่มียระบบใดที่ดีที่สุดในเรื่องของใช้ระบบ การบริหาร เพราะธรรมชาติของคนถ้าทำงานตามความสมัครใจอย่างตั้งใจ ไม่มีใครบังคับ ก็จะ ทำงานด้วยความรัก แต่ถ้าไม่ควบคุมเลยก็ไม่เป็นไปตามนโยบายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

พงศ์ภักดิ์ ทิพย์วันทน (2552, หน้า 63) กล่าวว่า ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ สามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานความดีความชอบ เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดเห็น นำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้เช่นกัน ทฤษฎีการสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นแนวคิดทฤษฎีที่ทำให้บุคคลมีความรักในองค์กรและสามารถที่จะทำงานเพื่อองค์กรได้ จึงสามารถนำมาใช้ในการมีส่วนร่วม โดยจะทำให้บุคคลต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย

สรุปได้ว่า ทฤษฎีการมีส่วนร่วม เป็นการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ เป็นสถานการณ์ทางจิตใจที่แสดงออกในรูปพฤติกรรมต่าง ๆ การสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นความรู้สึกร่วมกันที่ จะอุทิศหรือเน้นค่านิยมเรื่องผลประโยชน์ร่วมของชาติ เป็นการสร้างผู้นำ ได้แก่ ผู้จัดให้ความสะดวก นำสนับสนุนช่วยเหลือทำให้คนอื่นคล้อยตาม และเป็นการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร

ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

ได้มีผู้ศึกษาค้นคว้าความสำคัญของการมีส่วนร่วมหลายท่าน ดังต่อไปนี้

สมยศ นาวิการ (2545, หน้า 25-26 อ้างถึงใน อิทธิเดช สิทธิจันทร์, 2553, หน้า 15)

กล่าวถึง ความสำคัญของการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การยอมรับการเปลี่ยนแปลงมีมากกว่า จากการศึกษาต่าง ๆ ซึ่งชี้ให้เห็นว่า เมื่อมีบุคคลมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางด้านการเปลี่ยนแปลง พวกเขาจะยอมรับการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น เมื่อการเปลี่ยนแปลงถูกมองว่าเป็นสิ่งที่บังคับต่อพวกเขาโดยบุคคลบางคนแล้ว พวกเขาโน้มเอียงที่จะต่อต้านการเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจึงเป็นแนวทางที่สำคัญอย่างหนึ่งที่สนับสนุนการเปลี่ยนแปลง และทำให้พนักงานมีจิตใจยอมรับการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น
2. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา มีความราบรื่นมากขึ้น เมื่อใช้การมีส่วนร่วม ทำให้ความไม่พอใจของกลุ่มถูกเปิดเผยออกมา ความไม่พอใจเหล่านี้สามารถยุติได้ โดยการอภิปรายอย่างตรงไปตรงมา ความไม่พอใจที่ไม่ได้รับการแก้ไข หรือซ่อนเร้นอยู่อาจจะทำให้เกิดการนัดหยุดงานการทำงานช้า ๆ ความสูญเสียการขาดงาน การมีส่วนร่วมช่วยให้อัตราการร้องทุกข์มีน้อยลง เนื่องจากว่า โดยปกติแล้วการร้องทุกข์เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายกับองค์กรส่วนใหญ่ การมีส่วนร่วมช่วยประหยัดเงินให้กับฝ่ายบริหารได้
3. ความผูกพันของพนักงานกับองค์กรเพิ่มขึ้น เมื่อพนักงานมีส่วนร่วมในกระบวนการที่สำคัญ เช่น การตัดสินใจ พวกเขาจะรู้สึกผูกพันต่อองค์กรมากขึ้น พวกเขารู้สึกว่าพวกเขาและคำแนะนำของพวกเขาถูกให้คุณค่าโดยองค์กร ดังนั้น พวกเขาสามารถตอบสนองความต้องการ ความเชื่อถือตนเองและความสมหวังของชีวิต

4. ความไว้วางใจฝ่ายบริหารมีมากขึ้น พนักงานมีส่วนร่วมและรู้สึกไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่สำคัญขององค์กรพวกเขาจะรู้แรงจูงใจและความต้องการของฝ่ายบริหาร การรู้สึกเหล่านี้ทำให้พวกเขาไว้วางใจในความตั้งใจของฝ่ายบริหาร ความรู้สึกไว้วางใจเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นอย่างหนึ่งของการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

5. การบริหารผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความง่ายมากขึ้น ถ้าหากผู้ใต้บังคับบัญชาผูกพัน ยอมรับ การเปลี่ยนแปลงและไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น การบริหารพวกเขาจะมีความง่ายมากขึ้น จำนวนของผู้บริหารจะน้อยลง เนื่องจากการควบคุมอย่างใกล้ชิดจะลดลง ผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อพวกเขา มีความรู้สึกที่รับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานของพวกเขา มากขึ้น ดังนั้น พวกเขาเต็มใจยอมรับอำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาของพวกเขามากขึ้น

6. การตัดสินใจทางการบริหารมีมากขึ้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถเพิ่มคุณภาพ การตัดสินใจทางการบริหารได้ดียิ่งขึ้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถเพิ่มคุณภาพของ การตัดสินใจทางการบริหารได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น ภาษิตโบราณที่ว่า “สองหัวดีกว่าหัวเดียว” ยังคง เป็นจริงอยู่ การรวมความรู้ความสามารถของบุคคลหลายคนเข้าด้วยกัน ในการแก้ปัญหา จะนำไปสู่การตัดสินใจของการบริหารที่ซังตัวเองอยู่ในสำนักงานเพียงอย่างเดียว

7. การติดต่อสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนดีขึ้น การมีส่วนร่วมบังคับให้มีการติดต่อ สื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบน องค์กรหลายแห่ง พบว่า การขาดการติดต่อสื่อสารจากเบื้องล่าง สู่เบื้องบนเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งขององค์กร การติดต่อสื่อสารส่วนใหญ่ในองค์กรจึงเป็น การติดต่อสื่อสารจากเบื้องบนสู่เบื้องล่าง ช่วยให้องค์กรมีสิ่งย้อนกลับจากพนักงานได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วม ในการบริหารงาน เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และเพิ่มกำลังใจของสมาชิกในองค์กร สร้างความก้าวหน้าให้กับองค์กร

แนวคิดทฤษฎีการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา และเป็นหัวใจสำคัญที่จะส่งผลให้การพัฒนา คุณภาพนักเรียนบรรลุเป้าหมาย ซึ่ง การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการ โดยเฉพาะทางการศึกษา โดยมีหลักการสำคัญที่มีส่วนในการสร้างบรรยากาศแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้เข้าร่วมแสดง ความคิดเห็น ทำให้คนทำงานมีความภาคภูมิใจ โดยธรรมชาติแล้ว การทำงานคนเดียวย่อมสำเร็จได้ยากจึงต้องร่วมแรงร่วมใจกันในองค์กร ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม องค์กรจึงจะพัฒนาไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (ชร สุนทรายุทธ, 2551, หน้า 556)

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญและเป็นหน้าที่หลักของโรงเรียน เป็นงานที่ต้องมีการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ เพราะงานวิชาการจะช่วยสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอเรื่องของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาตามลำดับ ดังนี้

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

ชำนาญ ท้วมพงษ์ (2550, หน้า 12) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ เป็นคนเก่ง มีความประพฤติดี มีลักษณะนิสัยที่ดี อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ปิยะนุช ทองพรม (2550, หน้า 17) การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนประกอบด้วยหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดสิ่งส่งเสริมด้านวิชาการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนรวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ

เกรียงไกร พิธีกรรมมัง (2551, หน้า 15) กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจการหรือการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาในด้านต่างตามพันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งเป็นที่ทุกฝ่ายต้องเกี่ยวข้องและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด และให้ถือว่าการบริหารงานวิชาการนี้เป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน

เถลิง งามอาจ (2552, หน้า 15) ได้สรุปว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง การพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผล บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

ศิริพร ทาทราช (2552, หน้า 13) การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญ มีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุมกิจกรรมตามหลักสูตรและกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร เป็นหัวใจและงานหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการจัด โปรแกรมการเรียนการสอนและการทำกิจกรรมทุกชนิดเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดี รวมทั้งการวัดผลประเมินผลด้วย ซึ่งความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดประสบการณ์ทุกชนิดภายในโรงเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ให้นักเรียนมีลักษณะที่ดี มีความประพฤติดี อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จันทร์ณี สงวนนาม (2553, หน้า 142) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน ให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 2) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ ถ้ามองใน ด้านกระบวนการดำเนินงานแล้ว หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน หากมอง การบริหารงานวิชาการให้ดำเนินงานสถานศึกษา งานบริหารงานวิชาการ ได้แก่ งานการควบคุมดูแล หลักสูตรการสอน อุปกรณ์การสอน การจัดแบบเรียน คู่มือครู การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครู การนิเทศการศึกษา การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผลการศึกษา การศึกษาวิจัย การประเมินมาตรฐานสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพและ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียน จัดขึ้นเพื่อสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้เป็นอย่างดี และมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก ซึ่งมีนักการศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษากล่าวถึงความสำคัญไว้ดังนี้

ปิยนุช ทองพรม (2550, หน้า 17) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ มีความสำคัญอย่างยิ่ง และจัดว่าเป็นงานหลักในการบริหารการศึกษา ทั้งนี้เพราะการจัดการศึกษาเป็นการวาง พื้นฐานในการพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถ ปรับตัวอยู่กับสังคมได้อย่างมีความสุข โรงเรียน จะสามารถจัดการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้ จะต้องสามารถบริหารงานวิชาการให้มี ประสิทธิภาพมากที่สุด

วิไลพร อภิบาลศรี (2551, หน้า 14) กล่าวว่า ความสำคัญของงานวิชาการ หมายถึง งานที่ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำครูในด้านวิชาการ ส่งเสริม และพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เจริญงอกงามในทุกด้าน และเป็นพลเมืองดีของสังคม ให้เกิดผลตามจุดหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ

เถลิง องอาจ (2552, หน้า 16) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา เป็นงานที่มีความสำคัญสูงสุดใช้เวลาในการบริหารงานมากที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้อง บริหารงานวิชาการเพื่อให้เกิดคุณภาพและเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้อง

รับผิดชอบงานวิชาการเป็นอันดับแรกและต้องให้การสนับสนุน ส่งเสริม และติดตามการทำงานของครู เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตรและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

สมใจ ไชยโกฏี (2553, หน้า 14) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจของการบริหารวิชาการ ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เพราะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน และควรใช้เวลาในการบริหารมากกว่าบริหารด้านอื่น ๆ เป็นงานสนับสนุนในทั้งงานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการบริหารงานวิชาการจะเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จให้เห็นถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ คือ หัวใจสำคัญของการบริหารโรงเรียน เพราะบ่งบอกถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียนงานบริหารวิชาการที่ดี จึงเป็นกุญแจสำคัญ อันจะนำไปสู่ความสำคัญของการจัดตั้งสถานศึกษา บุคลากรทุกคนในโรงเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ของเด็ก จำต้องให้ความสำคัญและตระหนักอยู่เสมอว่า การบริหารงานวิชาการที่ดีย่อมนำมาซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของผู้เรียน

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

ขอบข่ายของงานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับงานทุกอย่างในโรงเรียน และยังเป็นตัวชี้วัด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียนอีกด้วย จึงเป็นงานสำคัญที่จะต้องเข้าใจขอบข่ายของงานวิชาการ ซึ่งได้มีผู้กล่าวไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 31) ได้กำหนดขอบข่าย และภารกิจงานวิชาการ เป็นดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว

11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน

สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การดี อนันต์นาวิ (2551, หน้า 281) ได้กล่าวว่า ขอบข่าย/ภารกิจการบริหารงานวิชาการ

มีดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน

และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 6-7) ได้กำหนดขอบข่ายและ

ภารกิจงานบริหารวิชาการ ไว้ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. ด้านการนิเทศการศึกษา
8. ด้านการแนะแนวการศึกษา
9. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
10. ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

พจนานุกรมของดี (2552, หน้า 32) กำหนดขอบข่ายงานวิชาการตามภารกิจหลัก 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัด การประเมิน และเทียบโอนผลการเรียน
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 2) ได้กล่าวว่า ขอบเขตของงานวิชาการจะประกอบด้วยงานต่อไปนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดของงานดังนี้
 - 1.1 แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดปฏิทินการศึกษา ความรับผิดชอบของงานตามภาระหน้าที่ การจัดขั้นตอนและเวลาในการทำงาน
 - 1.2 โครงการสอน เป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร
 - 1.3 บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้า และยึดโครงการสอนเป็นหลัก
2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้
 - 2.1 การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา

2.2 การจัดชั้นเรียน เป็นงานฝ่ายวิชาการต้องประสานฝ่ายสถานที่ รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน

2.3 การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษา และความพร้อมของบุคลากร รวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน

2.4 การจัดแบบเรียน โดยปกติสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จะใช้แบบเรียนที่กระทรวงกำหนด นอกจากนั้น ครูอาจใช้หนังสืออื่นเป็นหนังสือประกอบ หรือจากเอกสารที่ครูเตรียมเอง

2.5 การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวหน้าวิทยาการ เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความก้าวหน้าของสังคม ธุรกิจ อุตสาหกรรม เป็นต้น

2.6 การฝึกงาน จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน เป็นการให้นักเรียนนักศึกษา รู้จักนำเอา ทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง ทั้งยังมุ่งให้ผู้เรียนได้เห็นปัญหาแท้จริงในสาขาวิชา และอาชีพนั้น เพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

3. การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการส่งเสริมการจัดหลักสูตร และโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่

3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการศึกษานักศึกษา เน้นเครื่องมือ และกิจกรรมให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน

3.2 การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสารสิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่ง วิทยาการ ให้นักเรียนนักศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติม

3.3 การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน

4. การวัดผลและประเมินผล กระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบและ วิเคราะห์ผลการเรียน

จากแนวคิดของนักวิชาการ ผลงานการวิจัย และหน่วยงานทางการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าขอบข่ายการบริหารวิชาการดังกล่าวคล้ายคลึงกันที่มีความแตกต่างกันเป็นเพียง รายละเอียดปลีกย่อย ผู้วิจัยจึงได้สรุปและสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางเสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามแนวคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1-10) ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. ด้านการจัดการเรียนรู้
3. ด้านสื่อการเรียนรู้
4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
5. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

ขอบเขตการบริหารงานวิชาการ

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1-10)

ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

ปัจจุบันได้มีการประกาศใช้หลักสูตรใหม่ที่เรียกว่า “หลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551” เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางเพื่อให้
สถานศึกษาจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญา
ท้องถิ่น ดังนั้น กิจกรรมที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวกับหลักสูตร การบริหาร
หลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1-10) ได้แก่

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ
ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย
และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น
ประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษต่อ การประกอบอาชีพ
และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้
และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐาน
การเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม
บนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษา
อย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ

3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้

5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 6) ดังนี้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม

รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูล ข่าวสาร ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้าง องค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจ ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มา ใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบ ที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและ การอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและ ความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและ สภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยี ด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้าน การเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย

8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถที่จะคิด ตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้

อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2. กิจกรรมนักเรียน

เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร

2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

ระดับการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดระดับการศึกษาเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) การศึกษาระดับนี้ เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดระดับพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์ และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตนมีทักษะในการคิดวิจารณ์ คัดสรรสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) การศึกษาระดับนี้ เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน สนองตอบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของ

ผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีทักษะในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาตนเองและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำและผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ

การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมได้ตามความพร้อมและจุดเน้น โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและสภาพของผู้เรียน ดังนี้

1. ระดับชั้นประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละ ไม่เกิน 5 ชั่วโมง

2. ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 6 ชั่วโมง คำนวณน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียนมีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ 1 หน่วยกิต

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียน วันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง คำนวณน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ 1 หน่วยกิต

การกำหนดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน และเพิ่มเติม สถานศึกษาสามารถดำเนินการ ดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา สามารถปรับเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนรวมตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน และผู้เรียนต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด

2. ระดับมัธยมศึกษา ต้องจัดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานให้เป็นไปตามที่กำหนดและสอดคล้องกับเกณฑ์การจบหลักสูตร

สำหรับเวลาเรียนเพิ่มเติมระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ให้จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยพิจารณาให้สอดคล้องกับความพร้อม จุดเน้นของสถานศึกษาและเกณฑ์การจบหลักสูตร เฉพาะระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 สถานศึกษาอาจจัดให้เป็นเวลาสำหรับสาระการเรียนรู้พื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีละ 120 ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 360 ชั่วโมงนั้น เป็นเวลาสำหรับปฏิบัติกิจกรรม

แนะแนวกิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ในส่วนกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์ให้สถานศึกษาจัดสรรเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

ระดับประถมศึกษา (ป. 1-6)	รวม 6 ปี	จำนวน 60 ชั่วโมง
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 1-3)	รวม 3 ปี	จำนวน 45 ชั่วโมง
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 4-6)	รวม 3 ปี	จำนวน 60 ชั่วโมง

หลักสูตรเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการศึกษา ระบบการศึกษาของสังคมใดก็ตามจะเจริญก้าวหน้าต้องอาศัยหลักสูตรเป็นพื้นฐานในการดำเนินงานเพราะหลักสูตรรวมกิจกรรม และประสบการณ์ทั้งหลายเข้าด้วยกันทั้งหมด เพื่อเป็นรากฐานของกระบวนการเรียนการสอน ฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรเป็นอย่างดี เพื่อการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะดำเนินการ ไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีผู้ให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษาไว้ คือ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549, หน้า 112) ให้ความหมายไว้ว่า หลักสูตรการศึกษาถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยเพื่อสร้าง คนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ ในเวทีโลก

ปิยนุช ทองพรม (2550, หน้า 25) การพัฒนาหลักสูตรการศึกษา หมายถึง การสร้าง หลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยที่ไม่เคยมีหลักสูตรมาก่อน และการปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น ทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชาการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่วางไว้

เกรียงไกร ปริธรรมมัง (2551, หน้า 20) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยที่ไม่เคยมีหลักสูตรนั้นมาก่อน หลังจากนั้นมีการปรับปรุงให้ดีขึ้น และการปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นทั้งทางด้านหลักการของหลักสูตร การวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหา วิชาการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมาย ที่ได้วางไว้

พัชรพงษ์ สุขแสวง (2551, หน้า 22) ได้สรุปแนวทางการปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาได้ดังนี้ คือ การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 วิเคราะห์และ ประเมินสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะ โดยการมีส่วนร่วมของ ทุกฝ่ายรวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียน การสอน นิเทศการใช้หลักสูตร ปรับปรุงและพัฒนาสูตรตามความเหมาะสม

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยที่ไม่เคยมีหลักสูตรนั้นมาก่อน และการปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น ทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชาการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้ แนวในการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 34)

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 สารแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น

2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามเหมาะสม

4. นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการ ใช้หลักสูตรให้เหมาะสม

5. นิเทศการใช้หลักสูตร

6. ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

7. ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

การนำหลักสูตรไปใช้

หลักสูตรเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นแนวทางในการจัดมวลประสบการณ์แก่ผู้เรียน หลักสูตรจึงเป็นสิ่งที่บอกให้ครูผู้สอนรู้ว่าจุดหมายปลายทางของการจัดการเรียนการสอนนั้น คือ อะไร และในระหว่างที่ทำการสอนต้องใช้สื่อหรืออุปกรณ์ช่วย หรือต้องมีการตรวจสอบประเมินผล หรือต้องมีวิธีการปรับปรุงการสอนอย่างไร ผู้เรียนจึงสามารถเรียนรู้และได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย การเรียนการสอนจะบรรลุผลได้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนจะต้องมีสิ่งที่จะช่วยกำหนดแนวทางเพื่อให้ แต่ละฝ่ายปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องซึ่งกันและกัน และสิ่งดังกล่าว คือ หลักสูตร ถ้าไม่มีหลักสูตร ก็สอนไม่ได้เพราะไม่รู้ว่าสอนอะไร หรือถ้าสอนโดยคิดเอาเองก็จะเกิดความสับสนโดยอาจสอนซ้ำไปซ้ำมา ผลการเรียนก็จะเป็นไปตามที่คาดหวังไว้

สุรางค์ เจริญนาน (2550, หน้า 30) ได้กล่าวว่า หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การนำทฤษฎีจากหนังสือไปสู่กระบวนการปฏิบัติ โดยการจัดเตรียมเป็นประมวล

ประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และนำประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง

วรรณวิสา สุจินัย (2552, หน้า 32) ได้กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นกิจกรรมที่กว้างขวางมาก แต่จะมีลำดับขั้นตอนไว้อย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มต้นจากการทำความเข้าใจและการวิเคราะห์หลักสูตรการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรอันเป็นการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดบุคลากร การจัดปัจจัยสนับสนุนการใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมต่าง ๆ การวัดผลประเมินผล การเรียนการสอนกรณีพิเศษติดตามผล และสิ่งที่สำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ คือ การสอนของครู ซึ่งเชื่อว่าทุกขั้นตอนเหล่านี้ หากดำเนินไปอย่างมีคุณภาพแล้ว ก็เป็นการนำผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จตามความมุ่งหมายของหลักสูตรได้

สรุปได้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการนำมาตรฐานการเรียนรู้ไปสู่หลักสูตรสถานศึกษาและการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพราะเป็นขั้นตอนของการนำสิ่งที่คาดหวังในระดับชาติ ไปก่อให้เกิดผลในการพัฒนาผู้เรียน ดังนั้น การนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอนให้เชื่อมโยงกับมาตรฐาน ทุกองค์ประกอบของหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาสาระที่สอน กิจกรรมการเรียนรู้ ชิ้นงาน/ ภาระงานที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติ เกณฑ์การวัดและประเมินผล สื่อการเรียนรู้ ต้องเชื่อมโยงสะท้อนสิ่งที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนที่ระบุไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงจำเป็นต้องมี ความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อให้การนำหลักสูตรไปใช้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายอย่างแท้จริง

ด้านการจัดการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นกระบวนการที่ครูแปลงหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดหมายและหลักการที่วางไว้ในหลักสูตร ซึ่งต้องผ่านกระบวนการเรียนการสอนในรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ งานการเรียนการสอนจึงเป็นหัวใจของงานวิชาการโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในงานด้านนี้เป็นอย่างดี การจัดการกระบวนการเรียนการสอนจึงจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ปิยนุช ทองพรม (2550, หน้า 30) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูอาจารย์จัดกิจกรรมการเรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยมีการศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความถนัด ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ภารดี อนันต์นารี (2551, หน้า 282) ได้สรุปแนวทางการปฏิบัติการพัฒนาและการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระ และหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ประสบการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหา สาระกิจกรรม ทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

3. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมมือ หรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 20-21) การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน

ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

1. หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติจริง ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

4.1 บทบาทของผู้สอน

4.1.1 ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

4.1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะ กระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4.1.3 ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

4.1.4 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

4.1.5 จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4.1.6 ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับ
ธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน

4.1.7 วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้ง
ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

4.2 บทบาทของผู้เรียน

4.2.1 กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง

4.2.2 เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้
ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ

4.2.3 ลงมือปฏิบัติจริง สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเองและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
ในสถานการณ์ต่าง ๆ

4.2.4 มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู

4.2.5 ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันเป็นรูปแบบการสอนเน้นผู้เรียนเป็น
ศูนย์กลาง สอดคล้องกับจุดประสงค์ และบูรณาการเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับ
สภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ของผู้เรียน สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เหมาะสมกับทรัพยากร
ที่มีอยู่ ตลอดจนเหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน เน้นกระบวนการการสอดแทรกคุณธรรม
จริยธรรมแก่ผู้เรียน โดยผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมตามความต้องการ ความสนใจ ความถนัด ครูจึงมี
บทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องทำหน้าที่เป็นผู้วางแผนในการนำหลักสูตรมาใช้ในการจัดเตรียม
กิจกรรมการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ใช้สื่อการสอน
ที่เหมาะสม ประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร เนื้อหาสาระ และจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อ
การเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีความสุข สนุกสนาน มีชีวิตชีวา กระตือรือร้นในการเรียนรู้

ด้านสื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ หรือสื่อการเรียนการสอน เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ระหว่าง
ผู้สอนและผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ หรือจุดหมายที่วางไว้ และ
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจัดได้ว่าเป็นสื่อการเรียนรู้อย่างหนึ่ง หรือเป็นเครื่องมือ
ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา เช่น ส่งเสริมการเรียนรู้ต่อเนื่องนอกระบบโรงเรียน
และการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ช่วยจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและจัดการเทคโนโลยีเพื่อ
ช่วยการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอน

ในการจัดการเรียนการสอนสิ่งที่สำคัญที่เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอน ไปสู่ผู้เรียน คือ สื่อการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้งายยิ่งขึ้น มีนักการศึกษา ได้กล่าวถึงสื่อการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

กิดานันท์ มลิทอง (2549, หน้า 100) ได้กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน หรืออาจจะเรียกสั้น ๆ ว่า “สื่อการสอน” หมายถึง สิ่งใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นเทปบันทึกเสียง สไลด์ วิดยู โทรทัศน์ วีดิทัศน์ แผนภูมิ รูปภาพ ฯลฯ ซึ่งเป็นวัสดุบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน หรือเป็นอุปกรณ์เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาสิ่งเหล่านี้เป็นวัสดุอุปกรณ์ทางกายภาพที่นำมาใช้เทคโนโลยีการศึกษาเป็นสิ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางทำให้การสอนส่งไปถึงผู้เรียน

วิวรรณ จันทร์เทพย์ (2555, หน้า 8) ให้ความหมายของสื่อการสอน (Instructional media) หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือ หรือช่องทางสำหรับการสอนของครูไปถึงผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามจุดประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายที่วางไว้เป็นอย่างดี สื่อที่ใช้ในการสอนนี้ อาจจะเป็นวัสดุสิ่งของที่มีตัวตน หรือไม่มีตัวตนก็ได้ เช่น วัสดุสิ่งของตามธรรมชาติ ปราภฏการณ์ตามธรรมชาติ วัสดุสิ่งของที่คิดประดิษฐ์หรือสร้างขึ้นสำหรับการสอน คำพูดท่าทาง วัสดุ และเครื่องมือ สื่อสาร กิจกรรมหรือกระบวนการถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ

ประเภทของสื่อการเรียนการสอน

สื่อการสอนนั้นมีมากมายและได้พัฒนาให้เกิดขึ้นใหม่อยู่เสมอตามความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นักเทคโนโลยีการศึกษา ได้กำหนดและแบ่งประเภทของสื่อการสอนไว้ หลายท่านด้วยกัน ดังนั้น สรุปจากการที่นักเทคโนโลยีการศึกษาได้แบ่งประเภทของสื่อการสอนไว้นั้น พอจะสรุปได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้ (วิวรรณ จันทร์เทพย์, 2555, หน้า 9)

1. ประเภทวัสดุ (Material or software) เป็นสื่ออยู่ในรูปของภาพ เสียง หรือตัวอักษร แยกได้เป็น 2 ชนิด คือ

1.1 ชนิดที่สามารถสื่อความหมายได้ด้วยตัวของมันเอง เช่น รูปภาพ แผนภูมิ ภาพวาด หนังสือ เป็นต้น

1.2 ชนิดที่ต้องอาศัยเครื่องมือเสนอเรื่องราวไปสู่ผู้เรียน เช่น ภาพโป๊รงแสง สไลด์ แถบบันทึกเสียง ฟิล์มภาพยนตร์ เป็นต้น

2. ประเภทเครื่องมือ (Hardware or equipment) หมายถึง เครื่องมือที่เป็นตัวกลางส่งผ่านความรู้ไปสู่ผู้เรียน เช่น เครื่องฉายชนิดต่าง ๆ เครื่องเสียงชนิดต่าง ๆ เครื่องรับและส่งวิทยุและโทรทัศน์ ซึ่งต้องอาศัยวัสดุประกอบเช่น ฟิล์มแถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ เป็นต้น

3. ประเภทเทคนิคหรือวิธีการ (Technique or method) หมายถึง เทคนิคหรือวิธีการที่จะใช้ร่วมกับวัสดุและเครื่องมือ หรือใช้เพียงลำพังในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การสาธิต การทดลอง การแสดงละคร การจัดนิทรรศการ เป็นต้น

ปวีณา สุวรรณรัฐ โขติ (2552, หน้า 16) ได้แบ่งประเภทของสื่อการเรียนการสอนเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. บุคคล (People) ทรัพยากรบุคคล เช่น ครูหรือผู้บริหารการศึกษาซึ่งได้รับการฝึกอบรมมาเป็นอย่างดี ถือเป็นสื่อสำคัญในการขยายหรือสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ บุคคลที่มีความรู้และทักษะในอาชีพตนเองก็สามารถที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญที่จะถ่ายทอดความรู้และทักษะเฉพาะให้กับผู้เรียนได้เช่นเดียวกัน ตัวอย่างเช่น วิศวกร ประชาชน ชาวบ้าน พนักงานธุรกิจ ผู้นำทางศาสนา เป็นต้น ถึงแม้ว่าบุคคลเหล่านี้จะไม่ได้รับการอบรมโดยตรงให้เป็นนักการศึกษา แต่ด้วยความรู้และทักษะอันเป็นความเชี่ยวชาญเฉพาะก็สามารถที่จะช่วยสนับสนุน การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้

2. วัสดุ (Material) วัสดุทางการศึกษาที่บรรจุเนื้อหาการเรียนการสอน ได้แก่ วัสดุทัศนศึกษา ซึ่งในปัจจุบันเก็บในรูปแบบของแผ่นซีดีรอมหรือแผ่นดีวีดี รวมถึงคอมพิวเตอร์ ภาพยนตร์สารคดีต่าง ๆ

3. สถานที่ (Setting) สถานที่ในที่นี้ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มีส่วนสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น ห้องสมุด สนามเด็กเล่น หอประชุม เป็นต้น ส่วนสถานที่และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ในชุมชน ได้แก่ อาคารสถานที่ที่เป็นประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น โรงงาน วัด ถนน พิพิธภัณฑ์ชุมชน สวนสาธารณะ อุทยานและแหล่งทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น

4. เครื่องมือและอุปกรณ์ (Tools and Equipment) เป็นทรัพยากรการเรียนรู้ที่ช่วยในการผลิตหรือเป็นเครื่องช่วยนำเสนอร่วมกับทรัพยากรอื่น ๆ มักเป็นเครื่องมือทางด้านโสตทัศนูปกรณ์ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมใช้ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์เครื่องมือ กระดาษ ไขควง กาว กรรไกร

5. กิจกรรม (Activities) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้มีการดำเนินงานร่วมกับแหล่งทรัพยากรอื่น ๆ การสอนแบบโปรแกรม สถานการณ์จำลองและเกม ทัศนศึกษา กระบวนการกลุ่ม การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ในยุคของการปฏิรูปการศึกษา ได้พัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของคน ให้คนพัฒนาประเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของ

การจัดการศึกษา เช่น ส่งเสริมการเรียนรู้ต่อเนื่องนอกระบบโรงเรียน และการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ช่วยจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและจัดการเทคโนโลยีเพื่อช่วยการเรียนการสอน

ปิยนุช ทองพรม (2550, หน้า 45) ได้สรุปว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูอาจารย์บรรลุผล โดยการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่มีความหลากหลาย และได้เลือกพัฒนาและใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างได้ผล สื่อและเทคโนโลยีควรเน้นตั้งแต่จัดทำ จัดหามาจากท้องถิ่น ไปจนถึงสื่อที่ทันสมัยเป็นสากล

แนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนและการบริหารวิชาการ
2. ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอน
3. จัดทำจัดการสื่อสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ
4. จัดทำจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และเสริมความรู้ของผู้สอน
5. ศึกษาวิธีการเลือก และการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม หลากหลาย และสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
6. ศึกษาวิธีการวิเคราะห์ และประเมินคุณภาพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเอง และที่เลือกนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์และประเมิน สื่อการเรียนรู้ที่ใช้อยู่ นั้นอย่างสม่ำเสมอ
7. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อจัดการสอนและการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น
8. จัดให้มีการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเป็นระยะ ๆ

เกรียงไกร ปรีธรรมมัง (2551, หน้า 31) ได้สรุปว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดการศึกษา การจัดการเรียนรู้ของ

ครูอาจารย์บรรลุผล โดยการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่มีความหลากหลาย เหมาะสม และเพียงพอให้ครูอาจารย์ได้เลือกใช้และพัฒนาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างได้ผล และสื่อเทคโนโลยีควรเน้นตั้งแต่การจัดทำ จัดหาจากท้องถิ่นจนถึงสื่อที่ทันสมัยเป็นสากล

เกสร ใจชื่น (2551, หน้า 35) สรุปว่าการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารวิชาการ การส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน การจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานด้านวิชาการ การประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหาพัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ และการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

พัชรพงษ์ สุขแสวง (2551, หน้า 24) ได้สรุปแนวทางการปฏิบัติการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้ดังนี้ คือ ศึกษา วิเคราะห์ การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการบริหารวิชาการ จัดหาสื่อและส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน

การดี อนันต์นำวี (2551, หน้า 283) ได้สรุปแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ
2. ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน
3. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ
4. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหาพัฒนา และการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น

5. การประเมินผลการพัฒนาใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สรุปได้ว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์ ความจำเป็น การจัดหา จัดซื้อ จัดทำ เพื่อให้ได้มาซึ่ง วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และเทคโนโลยี ที่สามารถใช้เป็นตัวกลางช่วยถ่ายทอดความรู้จากครูผู้สอนไปสู่ผู้เรียน ให้เกิดการเรียนรู้ได้รวดเร็ว ขึ้น เกิดความเข้าใจ เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมสู่ประสบการณ์ใหม่ และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ การสอนของครูอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ โดย

ครูผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรเพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกใช้สื่อประเภทต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ๆ

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดผลประเมินผลการศึกษา เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นกระบวนการที่ตรวจสอบว่าผู้เรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมายปลายทางตามที่หลักสูตรต้องการหรือไม่ ผลจากการวัดจะเป็นข้อมูลที่จะช่วยให้ครูผู้สอนได้นำไปพิจารณาหาวิธีแก้ไขข้อบกพร่องและจุดอ่อนในด้านต่าง ๆ ได้ ดังนั้น การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องข้องควรรู้ ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผลไว้หลายแนว ดังนี้

สมชาย ล้อมวงษ์ (2549, หน้า 30) ได้กล่าวว่า การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน หมายถึง การปฏิบัติในการวัดผล การกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป็นกระบวนการที่จะทำให้ทราบว่าการเรียนการสอนมีข้อดีข้อเสียอย่างไร เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนดหรือไม่ เป็นกระบวนการประเมินค่าความเจริญก้าวหน้าของผู้เรียน ทั้งในระหว่างเรียนและเมื่อสิ้นสุดการเรียน เพื่อการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนและตัดสินผลการเรียน

ทวีศักดิ์ บังคม (2550, หน้า 51) ได้กล่าวว่า การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนนั้น จะต้องสามารถวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย และเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอย หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้ในระบบการศึกษาที่มีมาตรฐานเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน การวัดผลประเมินผลในทุกระดับ ทั้งระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา และระดับชาติ ต้องเชื่อมโยงและสะท้อนให้เห็นความก้าวหน้าของผู้เรียน เมื่อเทียบกับมาตรฐานอย่างชัดเจน

เสาวลักษณ์ สงวนไพร (2551, หน้า 43) ได้กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผล คือ กระบวนการที่จะให้ได้มาซึ่งจำนวนหรือปริมาณ โดยอาศัยเครื่องมือหรือวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต การตรวจผลงาน การทดสอบ การสอบถามสัมภาษณ์ แล้วนำผลที่ได้มาพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน แล้วตัดสินออกมาว่า สูง ต่ำ กว่าเกณฑ์ หรือ เก่ง อ่อนประการใด เป็นต้น ดังนั้น การวัดผลและประเมินผลจึงเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญและดำเนินการให้เกิดขึ้นในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำผลการวัดผลและประเมินผลไปปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการต่อไป

สรุปได้ว่า การวัดผลประเมินผลเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียน ในการที่ต้องสนใจและเอาใจใส่อย่างยิ่ง จะต้องกำหนดนโยบายและวางแผนเกี่ยวกับการวัดผล โดยยึดถือระเบียบ

อย่างเคร่งครัดให้ตรงกับจุดประสงค์และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ตลอดจนแจ้งผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งรับฟังข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียน ทั้งนี้เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงด้านการวัดผลและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้มีนักการศึกษาได้กำหนดแนวทางการวัดผลและประเมินผลไว้หลายแนว ดังนี้

ชาลินี ฉายรัตน์ (2550, หน้า 41) ได้กล่าวว่า การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง โดยวิธีการประเมินผู้เรียนในหลาย ๆ วิธี ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมร่วมกิจกรรม การใช้แฟ้มสะสมงาน การทดสอบ การสัมภาษณ์ ควบคู่กันไปกับกระบวนการเรียนการสอน มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา
 2. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 3. ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน
 4. จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการ และอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
 5. พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน
- ภารดี อนันต์นาวี (2551, หน้า 283) ได้สรุปแนวทางการปฏิบัติกรวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ดังนี้

1. กำหนดระเบียบแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษา
2. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล และการประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการ การปฏิบัติ และผลงาน
4. จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการ และอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
5. พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

สรุปงานวัดผลประเมินผลการเทียบโอน หมายถึง กระบวนการตรวจสอบผลการเรียนรู้ และพัฒนาการต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อนำผลไปปรับปรุง การเรียนการสอน ซึ่งมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นระบบที่จะทำให้สถานศึกษา มีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานอย่างมีทิศทาง โดยกำหนดกรอบแนวทาง การดำเนินงานอย่างมีเป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ซึ่งการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีแนวทางปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ การประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา มีดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

1.1 การเตรียมความพร้อม การดำเนินการขั้นตอนนี้ เป็นการเตรียมความพร้อม ด้านบุคลากร ด้านทรัพยากรอื่น ๆ และกำหนดผู้รับผิดชอบรวมทั้งกำหนดบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1.1.1 ความพร้อมด้านบุคลากร เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญ ของการประกันคุณภาพภายใน แรงจูงใจในการทำงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา โดย สถานศึกษาควรจัดประชุมชี้แจงความจำเป็น และความสำคัญในการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาให้บุคลากรทุกคนทราบและจัดบุคลากรรับผิดชอบประเมินมาตรฐานตามตัวบ่งชี้

1.1.2 ความพร้อมด้านทรัพยากรอื่น ๆ ได้แก่ งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องจัดตั้งสำนักงานประกันคุณภาพภายใน สื่อ อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการประมวลผล เนื่องจากการประกันคุณภาพภายในส่วนใหญ่จะเป็นกระบวนการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บ ข้อมูล โดยใช้เครื่องมือ (แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึก และแบบสังเกต ฯลฯ) ดังนั้น สถานศึกษาจะต้องจัดเตรียมงบประมาณสำหรับการประกันคุณภาพภายในไว้โดยเฉพาะ รวมถึง สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นระบบในการดำเนินงาน

1.1.3 การกำหนดผู้รับผิดชอบและกำหนดบทบาทหน้าที่ ถึงแม้ว่าการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นภาระหน้าที่ของบุคลากรทุกคน แต่การแต่งตั้งคณะทำงาน โดยเฉพาะ จะทำให้การดำเนินงานคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว โดยเฉพาะในส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ และสรุปผลในภาพรวมของสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด อัน ได้แก่

1.1.3.1 คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา มีหน้าที่พิจารณากำหนดมาตรฐาน และตัวบ่งชี้และการประกันคุณภาพภายในจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติงานประจำปี กำหนดคณะทำงานเพื่อดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

1.1.3.2 คณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน มีหน้าที่วิเคราะห์มาตรฐาน จัดทำคู่มือ ใบบาง คู่มือกำกับติดตาม และเขียนรายงานประเมินตนเอง

1.1.3.3 คณะทำงานประกันคุณภาพภายใน รับผิดชอบการประเมินตาม มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนด

คณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน จะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง วัตถุประสงค์และประเมินผล มีเจตคติที่ดี มีแรงจูงใจในการทำงานประกันคุณภาพภายใน มีความรู้ ความสามารถในการสร้างเครื่องมือ การประมวลข้อมูลที่จัดเก็บและการเขียนรายงาน มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มีภาวะผู้นำ รอบรู้ภาวะงานของสถานศึกษา และเข้าใจมาตรฐาน การการศึกษาเป็นอย่างดี องค์กรประกอบคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วยบุคคลที่มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่เป็นประธานกรรมการ ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา มีหน้าที่เป็นรองประธานกรรมการ หัวหน้าแผนกวิชา/ ตัวแทน ผู้ปกครอง/ ชุมชน ตัวแทนนักเรียน/ ศิษย์เก่า หัวหน้างานวิจัย/ วัตถุประสงค์ประเมินผล มีบทบาทหน้าที่เป็น กรรมการ หัวหน้างานวัตถุประสงค์และประเมินผล/ งานวิจัย หัวหน้างานศูนย์ข้อมูล มีบทบาทหน้าที่เป็น ผู้ช่วยเลขานุการ

1.2 กลยุทธ์การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา

1.2.1 คณะกรรมการบริหารสถานศึกษากำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน

1.2.2 กระจายความรับผิดชอบให้ทุกคนมีส่วนร่วม

1.2.3 ให้ส่งเสริมสนับสนุนอย่างต่อเนื่องด้วยการนิเทศ ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และขวัญกำลังใจคณะทำงาน

1.2.4 มีการกำกับติดตามและรายงานความก้าวหน้าของผลการดำเนินงาน อย่างต่อเนื่อง

1.3 การศึกษาสภาพและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา การประกันคุณภาพภายใน ไม่ใช่เป็นการทำงานที่เพิ่มภาระให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา แต่เป็นงานที่ต้องทำเป็นประจำ และถือเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานปกติที่ต้องมีการตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงตนเองตลอดเวลา ซึ่งสถานศึกษาได้ทำอยู่ตลอดเวลา แต่อาจไม่ได้มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ ดังนั้น ก่อนทำการประเมินจะต้องศึกษาสภาพและผลการดำเนินงานของสถานศึกษาว่าอยู่ในสภาพใด จุดใด โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่แล้ว รายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในช่วงที่ผ่านมาจนถึง ปัจจุบัน ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเพื่อเป็นฐานข้อมูลประกอบการตัดสินใจว่าควรกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาในทิศทางใดในอนาคต โดยสถานศึกษาจัดทำคำสั่งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายเข้าร่วมประชุม

1.4 การทำความเข้าใจกับบุคลากรในสถานศึกษากับสภาพและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา การประกันคุณภาพภายในนั้นจะต้องทำความเข้าใจให้ตรงกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคน โดยสถานศึกษาจะต้องเชิญบุคลากรทุกคนเข้าร่วมประชุมเพื่อรับทราบผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ในช่วงเวลาที่ผ่านมามาจนถึงปัจจุบันและทิศทางในการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคตโดยยึดแผนพัฒนาสถานศึกษาเป็นหลัก และควรวิเคราะห์นโยบาย/โครงการของตนเอง ว่าสอดคล้องกับมาตรฐานมากน้อยเพียงใด ซึ่งสามารถสรุปขั้นตอนการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจให้ตรงกันของบุคลากร ดังนี้ จัดทำคำสั่งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้าร่วมประชุมแล้วดำเนินการประชุมทำความเข้าใจนโยบายการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และสรุปข้อตกลงแนวปฏิบัติ จัดทำรายงานการประชุม

1.5 มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินสถานศึกษาจำเป็นต้องมีคำสั่งแต่งตั้งบุคลากรทุกคนรับผิดชอบในการประเมินสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษากำหนด เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงาน โดยให้บุคลากรศึกษามาตรฐานที่รับผิดชอบทั้งตัวบ่งชี้ในแต่ละมาตรฐาน รวมทั้งสำรวจสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่รับผิดชอบ

1.6 การกำหนดกรอบการประเมินเป็นการกำหนดแนวทางในการประเมินภายในว่ามีกระบวนการดำเนินงานอย่างไร ใครเป็นผู้รับผิดชอบ และควรดำเนินการเมื่อใด

1.7 การกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็นการกำหนดเกณฑ์การตัดสินการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด ซึ่งต้องทำอย่างเปิดเผยและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการพิจารณากำหนดเกณฑ์การตัดสินที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

1.8 การกำหนดวิธีการที่ใช้ในการประเมินเป็นการออกแบบวิธีการเก็บข้อมูลเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินและแหล่งผู้ให้ข้อมูล

1.9 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการกำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1.10 การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษาเป็นการนำผลประเมินมาใช้วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษา ซึ่งจะได้ข้อมูลที่จะช่วยในการหาแนวทางการพัฒนาตนเองในส่วนที่ต้องแก้ไข โดยการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา

1.11 แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา โดยสถานศึกษาควรหาทางช่วยตนเองก่อน ในการนี้การแก้ปัญหาย่นอกเหนือความสามารถของสถานศึกษาก็อาจหาแนวทางอื่น เช่น การขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.12 การทำรายงานการประเมินตนเองเป็นการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self-assessment report) ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อแสดงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา และพร้อมที่ได้รับการตรวจสอบการประเมินภายนอกเพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น

1.13 การใช้ประโยชน์จากการประเมินตนเองเป็นการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาปรับปรุงตนเองสำหรับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ครู-อาจารย์ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง หรือใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจวางแผนพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ต้องร่วมกันวางแผน และดำเนินการตามแผน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา และเป็นหน้าที่ที่สถานศึกษาต้องร่วมกันตรวจสอบ เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นที่ไปตามเป้าหมาย และมาตรฐานการศึกษา เมื่อสถานศึกษามีการตรวจสอบตนเองแล้ว หน่วยงานในเขตพื้นที่และต้นสังกัดก็เข้ามาช่วยติดตาม และประเมินคุณภาพเพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา ซึ่งจะทำให้สถานศึกษามีความอุ่นใจ และเกิดความตื่นตัวในการพัฒนาคุณภาพอยู่เสมอ ซึ่งการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน ตามวงจรเดมมิ่ง (Deming cycle) คือ การวางแผน (P) การปฏิบัติตามแผน (D) การตรวจสอบประเมินผล (C) การพัฒนาปรับปรุง (A) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 11 อ้างถึงใน ลักษณะาวดี วีวรรณ, 2555, หน้า 26)

กล่าวสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ และการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา โดยการจัดประชุมชี้แจง การแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดระบบสารสนเทศ กำหนดมาตรฐานการศึกษาและระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อเตรียมรองรับการประเมินภายนอก

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียน เกิดขึ้นตามภารกิจของโรงเรียนได้มีการจัดแบ่งงานตามภาระงานบริหาร โรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 6 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจกรรมนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานสัมพันธ์กับชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536,

หน้า 4 อ้างถึงใน ธนศิษฐ์ เรืองฮัง, 2553) ซึ่งงานวิชาการถือเป็นภารกิจหลักของโรงเรียน ดังนั้น การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน ไม่ว่าจะในรูปแบบใด ๆ ก็ตามต่างมีความสำคัญ คือ การมุ่งให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการปรับปรุง พัฒนาการเรียน การสอนให้มีคุณภาพ อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของโรงเรียน การให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน จะทำให้เกิดผลดีหลายประการ (สำเร็จ สมวงศ์, 2531, หน้า 135-136 อ้างถึงใน ธนศิษฐ์ เรืองฮัง, 2553) ได้แก่

1. ครูได้ใช้ความรู้ความสามารถในการทำงานอย่างเต็มที่ ทำให้งานเกิดผลดีทั้งด้าน ปริมาณและคุณภาพ
2. เมื่อครูทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทีม ทำให้การย้ายหรือลาออก จากหน่วยงานน้อยลง การขาดงานหรือความเฉื่อยชาในการทำงานก็จะไม่มีมาก จากงานวิจัยของ Bragg and Andrews (1973) เกี่ยวกับการให้คนในหน่วยงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า คนในหน่วยงานมีความพึงพอใจในการทำงานมากขึ้น อัตราการขาดงานลดน้อยลงและผลของงาน เพิ่มขึ้น
3. ครูคลายความข้องใจลง เมื่อตนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทีมใหญ่ใน หน่วยงาน และในขณะเดียวกันสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างผู้บริหารและครูจะเกิดขึ้น จากผลการวิจัย ของ Plaxton (1973 cited in Hoy & Tarter, 2004, p. 96) เกี่ยวกับการให้ผู้ปฏิบัติงานเข้ามามีส่วนร่วม ในการบริหารงานเป็นทีมของกลุ่ม พบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจและมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น นอกนั้นยังพบอีกว่า การไม่กระจายอำนาจในการตัดสินใจเป็นสิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานต้องการน้อยที่สุด
4. ทุกฝ่ายในองค์กรมีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลง ถ้าหากมีการเปลี่ยนแปลง โดยครูไม่ทราบ จะทำให้ครูขาดความเชื่อมั่นและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเปลี่ยนแปลง แต่ถ้าหากเขา ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทีม ก็จะทำให้เขาได้รับทราบว่า เมื่อเปลี่ยนแปลงแล้วจะดี หรือไม่ดี การต่อต้านการเปลี่ยนแปลงก็จะลดน้อยลงไปด้วย
5. ช่วยให้ง่ายต่อการบริหารงาน เพราะเนื่องมาจากเมื่อครูเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารงานเป็นทีมก็จะเป็นการส่งเสริมให้ครูมีความรับผิดชอบสูงขึ้น ยอมรับในอำนาจหน้าที่ ของผู้บริหาร ผู้ร่วมงาน และของตนเองมากยิ่งขึ้น การติดตามผลงานและการควบคุมอย่างใกล้ชิดก็ ไม่มีความจำเป็นอีกต่อไป
6. การที่ครูเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารเป็นทีม จะเป็นการส่งเสริมคุณภาพใน การบริหารงานของผู้บริหาร เพราะในบางกรณี เมื่อเกิดปัญหาขึ้น ผู้บริหารไม่สามารถจะตัดสินใจได้ การเข้ามามีส่วนในการบริหารงานเป็นทีมของครูจะทำให้ผู้บริหารมีข้อมูลมากขึ้น และถ้าหาก สื่อความหมายที่ดี มีความคล่องตัวสูง

สรุปได้ว่า งานบริหารวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานโรงเรียน ซึ่งผู้บริหาร ครู และบุคลากรจะต้องให้ความสำคัญต่องานบริหารวิชาการและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ งานบริหารวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายครอบคลุมกว้างขวาง ตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการส่งเสริม สนับสนุน ประสานความร่วมมือกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ซึ่งมีปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน มีรายละเอียดดังนี้

เพศ

เพศเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เนื่องจากธรรมชาติของเพศหญิงและเพศชาย มีความแตกต่างกันในเรื่องของจิตใจ และกำลังความสามารถ ทำให้ลักษณะงานและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน (พัชรนันท์ มณฑา, 2556, หน้า 39) เพศชายและเพศหญิงจะมีความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน มีอารมณ์แตกต่างกัน ผู้ที่เป็นเพศชายหรือหญิงก็อาจจะคิดเหมือนกับบุคคลที่เป็นเพศเดียวกัน การทำงานร่วมกันจึงประสานกันได้ดีกว่า การทำงานกับบุคคลต่างเพศ (อเนก ศรีแสง, 2526, หน้า 26 อ้างถึงใน วรณวิสาข์ นิยมวงษ์, 2556, หน้า 38) และจากการศึกษาของ Siegel (1969, pp. 273-274) ได้ศึกษาบทบาทเพศของคนในสังคม ผลการวิจัย พบว่า เพศชายจะมีความทุ่มเทในการปฏิบัติงานมากกว่าเพศหญิง เพศจึงเป็นตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการทำงานของบุคลากรที่มีเพศต่างกันจึงแตกต่างกัน ดังการศึกษาวิจัยของ อธิติเดช สิทธิจันทร์ (2553, หน้า 58) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเขตตำบลท่ากระดาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่า เพศของครูผู้สอน โดยรวม เพศชายอยู่ในระดับมาก และโดยรวมของเพศหญิงอยู่ในระดับปานกลาง และงานวิจัยของ วลัยกร สารบุญ (2555) ที่วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน โรงเรียนปลวกแดงวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน จำแนกตามเพศโดยรวมแตกต่างกัน

ดังนั้น เพศชายกับเพศหญิงจึงมีลักษณะการทำงาน การมีส่วนร่วมในการทำงานต่างกัน ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรเพศ ซึ่งคาดว่าจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ในการศึกษาครั้งนี้

วุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษาของครูมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากการได้รับความรู้ความสามารถเกี่ยวกับวิชาชีพที่บุคคลนั้นได้รับ มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงาน บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาสูงจะมีคุณภาพ มีการตื่นตัวทางการศึกษามากขึ้น คนที่ขาดโอกาสทางการศึกษาจะมีความสามารถทางสติปัญญาไม่ถึงขีดกำหนด บุคลากรที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีความตื่นตัวทางการศึกษามาก บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไปมีโลกทัศน์ที่กว้างไกลกว่า สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (รุ่ง แก้วแดง, 2543, หน้า 15-16 อ้างถึงใน นลินี ชัยงาม, 2555, หน้า 37) สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ มานิตา สุทธิหา (2556) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอ บางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า กลุ่มที่วุฒิการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร พุยวันดี (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนดัดดรุณี จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 พบว่า กลุ่มที่วุฒิการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วุฒิการศึกษาจึงเป็นตัวแปรที่อาจส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยจึงนำวุฒิศึกษามาเป็นตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

ขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน (Reid, Hopkins & Holly, 1988, p. 29) และขนาดโรงเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของประสิทธิผลของโรงเรียน (Hoy & Miskel, 1991, p. 373) และโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูง โดยเฉลี่ยเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ (อำรุง จันทวานิช, 2547, หน้า 16) และขนาดของโรงเรียนมีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเช่นกัน เช่น ถ้าเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก การได้รับการจัดสรรงบประมาณอาจไม่เพียงพอต่อการพัฒนาหรือบริหารจัดการเรียนการสอน บุคลากรไม่เพียงพอ ดังการศึกษาของ

วิลเฟรด อภิบาลศรี (2551, หน้า 42) กล่าวว่า ขนาดของโรงเรียนเป็นตัวแปรที่สำคัญต่อความสามารถในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เพราะขนาดของโรงเรียนเป็นตัวกำหนดจำนวนนักเรียนและจำนวนบุคลากรซึ่งโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน จะทำให้โครงสร้างและปริมาณงานของโรงเรียนต่างกัน โรงเรียนขนาดใหญ่มีโครงสร้างซับซ้อนกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก ซึ่งมีโครงสร้างและปริมาณงานที่ต่างกัน จะเป็นผลต่อการดำเนินงานต่างกันไปด้วย

ดังนั้น ขนาดของโรงเรียนเป็นตัวแปรที่สำคัญมาก เนื่องจากถ้าขนาดของโรงเรียนต่างกัน ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนย่อมแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความแตกต่างของขนาดโรงเรียนมีผลต่อการบริหารงานวิชาการต่างกัน

จึงสรุปได้ว่าการศึกษามีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตัวแปร เพศ วุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน ซึ่งปัจจัยที่เป็นผลโดยตรงกับการบริหารงานวิชาการ ซึ่งคาดว่า จะทำให้มีการบริหารงานวิชาการที่แตกต่างกันไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ธนศิษฐ์ เรืองฮัง (2553) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม สังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม สังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม สังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาลมีส่วนร่วมมากกว่าครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา

ขวัญชัย ตอบกลาง (2554) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูกับการตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนวังคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูกับการตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนวังคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูกับการตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนวังคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามประเภทการดำเนินงาน ขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

พรพิมล ศรี โมสาร (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู ศูนย์ประสานงานวิชาการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เหลืองจันทร์ พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู ศูนย์ประสานงานวิชาการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เหลืองจันทร์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู ศูนย์ประสานงานวิชาการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เหลืองจันทร์ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามขนาดโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลางแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทับทิม พรหมบุตร (2555, หน้า 67-68) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน วิชาการ โรงเรียนวัดมโนรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผล การศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนวัดมโนรม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนวัดมโนรม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับชั้น พบว่า 1) ระหว่าง ระดับชั้นอนุบาล และระดับชั้นประถมศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันระดับน้อย 2) ระหว่างระดับชั้นอนุบาลและระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน ในระดับน้อย ยกเว้น ด้านการกำหนดเป้าหมายและด้านมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน 3) ระหว่างระดับชั้นประถมศึกษาและระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยรวมและรายด้าน ทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

สุดหทัย ดาราพงษ์ (2555, หน้า 99-101) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด พบว่า การมี ส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีส่วนร่วมอยู่ใน ระดับมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา และการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และด้าน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย พบว่า ครูผู้สอน

ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11-20 ปี และ 21-30 ปี มีส่วนร่วมในงานวิชาการ ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ 1-10 ปี และการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับการศึกษาชั้น พื้นฐานจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

พาวัญ พันธุ์ทองดี (2556, หน้า 63-68) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเครือข่ายกรมหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน เครือข่ายกรมหลวงชุมพร ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้หลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการนิเทศภายใน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้บริหารแต่ละ โรงเรียนต้องกระจายอำนาจการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ อย่างมีส่วนร่วม เพื่อให้การดำเนินการในโรงเรียนนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนเครือข่าย กรมหลวงชุมพร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยการคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุเข้ารับราชการครูมีการกำหนดคุณสมบัติไว้ว่าจะต้องมี วุฒิการศึกษา และจะต้องมีใบประกอบวิชาชีพครู ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถรองรับได้ว่าบุคคลที่จะมารับ ตำแหน่งนั้นมีความรู้ความสามารถในการทำงานเท่าเทียมครูที่มีประสบการณ์มาก หากได้รับการ พัฒนาตามแนวทางที่เหมาะสมก็อาจมีศักยภาพในการทำงานเพิ่มมากขึ้น

มานิตา สุทธิหา (2556, หน้า 101-108) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจระเขยเจด 1 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดย 3 อันดับแรก คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่น และการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ได้มีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาทุกฝ่าย ตามลำดับ และการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูใน โรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิตตรา ศรีครินทร์ (2558, หน้า 62-63) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนใน การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกลุ่มปลวกแดงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน

กลุ่มปลวกแดงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกลุ่มปลวกแดงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการวัดผลประเมินผล และด้านกรณีศึกษาใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้าน การนำหลักสูตรไปใช้และด้านการวัดผลประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธมนพัทธ์ ชูเดช (2558, หน้า 88-89) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยรวมอยู่ในระดับต่ำ ($ES = 0.26$) จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับต่ำ ($ES = 0.24$) และจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ($ES = 0.19$)

พงศธร ฉาบกิ่งวาล (2558, หน้า 88-89) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกันระดับต่ำ จำแนกตามขนาดโรงเรียนระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลาง ขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ โดยรวมแตกต่างในระดับมาก และโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ แตกต่างระดับต่ำ

สุวณีย์ สุขสี (2558) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยต่างประเทศ

Miller (1989, p. 320-A อ้างถึงใน อานุกาพ วาทิตอง, 2548, หน้า 50) ได้ศึกษา การกำหนดการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ของ โรงเรียนชนบทในสหรัฐอเมริกา จากการวิจัย พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างการเข้ามามี ส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งการให้ครูมีส่วนร่วมจะมี ประโยชน์อย่างมากในด้านการยอมรับและความเข้าใจ

Neumann (1996, pp. 56-58) ได้พัฒนารูปแบบการประสานความร่วมมือกันระหว่าง สถานศึกษาในด้านการบริหาร ปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือกันในการสอน ตารางสอน งบประมาณและเนื้อหาหลักสูตร การบริหารทางวิชาการ รวมถึงการให้บริการทางวิชาการร่วมกัน เพื่ออำนวยความสะดวกในการสอน รวมทั้งมีการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ ทั้งในช่วงเวลาทำงาน หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า มิตินี้พัฒนาขึ้นมีข้อสรุปว่า การบริหารงานสถานศึกษาสามารถ คำนวณงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ เวลาในการดำเนินงาน การใช้เจ้าหน้าที่ในการให้บริการการสอน ตามตารางสอนและการให้บริการทางวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Crim (2006, p. 183-A อ้างถึงใน อัญชัน แซ่เตียว, 2552, หน้า 66) ได้ศึกษา การปฏิบัติงานในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา รัฐเพนซิลวาเนีย ประเทศ สหรัฐอเมริกา ผลการศึกษา พบว่า ความต้องการ อยู่ในระดับมาก คือ ความต้องการที่จะสามารถ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศ การประเมินผล ตลอดจนความต้องการปรับปรุงการเรียนการสอน และการพัฒนาหลักสูตรมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

Brophy (2006, p. 171-A) ได้ศึกษา การปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ประถมศึกษา เมืองฮาร์ทฟอต ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดในการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา เป็นเพราะว่าครูมีงานในหน้าที่หลายอย่างนอกเหนือจากการสอน มีเวลา ที่จะเตรียมจัดทำสื่อ น้อย และ ไม่มีความชำนาญเรื่องจัดหาสื่อจากคอมพิวเตอร์

Milan and Milada (1997 อ้างถึงใน จันทร รัศมี, 2554, หน้า 66) ได้ศึกษาวิจัย เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการจัดการบริหารการศึกษา กรณีความเป็นจริงใน โรงเรียนของประเทศเซค โดยมุ่งเน้นไปที่การมีส่วนร่วมและการตัดสินใจในการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในประเทศเซค ผลการศึกษา พบว่า มีการจัดการ บริหารศึกษา โดยทั่วไปมีลักษณะเหมือนกันกับการศึกษาสาขาอื่น ๆ โดยการศึกษาครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าครูส่วนใหญ่มีความสนใจในการจัดการบริหารการศึกษาเฉพาะงานที่ตัวเองต้องดูแล รับผิดชอบ ไม่เข้าไปมีบทบาทในการตัดสินใจอะไรในส่วนสำคัญของโรงเรียน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ
ในโรงเรียน การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา และหลักสำคัญของ
การบริหารงาน คือ การมีส่วนร่วม การเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานส่งผลให้
การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเกิดประสิทธิผล และมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพ
การศึกษาของนักเรียน การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการที่แตกต่างกัน ย่อมส่งผลต่อ
ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา การมีส่วนร่วมของครู
ในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามแนวคิดการบริหารงานวิชาการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้
ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
โดยศึกษาเปรียบเทียบจำแนกตาม ระดับชั้นที่สอน และขนาดโรงเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา การบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าตามรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 96 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยอาศัยแนวคิด เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบสำรวจ รายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1-10) ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert, 1961, p. 247) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ประกอบด้วย 5 ด้าน จำนวน 45 ข้อ ประกอบด้วย

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ จำนวน 9 ข้อ
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ
3. ด้านสื่อการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ
4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 9 ข้อ
5. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 7 ข้อ

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอน ดังนี้

1. ปรึกษาประธานที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ
2. ศึกษาเอกสาร ตำรา หนังสือ บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารความขัดแย้ง เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ
3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเป็นกรอบแนวคิดหลัก กำหนดขอบเขตของการศึกษาวิจัย และกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด และให้ครอบคลุมตามขอบเขตของการวิจัย
5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอให้กรรมการที่ปรึกษางานนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุง
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาที่เกี่ยวข้องตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับสาระเนื้อหาและหาค่าความเที่ยงตรง (Content validity) แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item objective congruence: IOC) โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิที่ขอความอนุเคราะห์ตรวจแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้
 - 6.1 ดร.สมุทพร ชำนาญ อาจารย์ประจำศูนย์วัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 6.2 ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู อาจารย์ประจำศูนย์วัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 6.3 นายบัญชาการ ฉายอรุณ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านใหม่ไทยพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปใช้ทดลองใช้ (Try-out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วมาแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) แต่ละข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation) โดยใช้สูตร

สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) (Wiersma & Jurs, 1990, pp. 139-147) โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป พบว่าแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกแต่ละข้อ ตั้งแต่ .27-.81

8. นำแบบสอบถามจากข้อ 7 ที่หาค่าอำนาจจำแนกได้แล้ว มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) โดยใช้สูตรของ Cronbach (1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บข้อมูล จำนวน 96 ฉบับ ได้รับคือ 96 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนน้ำหนักแต่ละข้อและบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแต่ละฉบับ แล้วนำมาลงรหัสให้คะแนน ตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

2. นำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม บันทึกข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ต่อไป

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยเรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1961) นำมาตรวจสอบให้น้ำหนักคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

- 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน เพื่อวิเคราะห์ให้ทราบถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ โดยใช้คะแนนเฉลี่ยเป็นตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-24)

- 4.51-5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51-4.50 หมายถึง มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก
- 2.51-3.50 หมายถึง มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51-2.50 หมายถึง มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย
- 1.00-1.50 หมายถึง มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย ปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่สอน และขนาดโรงเรียน คำนวณ โดยใช้แบบทดสอบขนาดความแตกต่าง (Effect size: ES) โดยมีการกำหนดระดับความแตกต่าง ดังนี้ (Howell, 1997, pp. 285-289)

ค่าระดับความแตกต่าง (ES) น้อยกว่า .20 หมายถึง ไม่แตกต่างกัน

ค่าระดับความแตกต่าง (ES) .20-.49 หมายถึง แตกต่างน้อย

ค่าระดับความแตกต่าง (ES) .50-.79 หมายถึง แตกต่างปานกลาง

ค่าระดับความแตกต่าง (ES) ตั้งแต่ .80 ขึ้นไป หมายถึง แตกต่างมาก

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- N แทน จำนวนประชากร
 μ แทน คะแนนเฉลี่ย
 σ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
 ES แทน ค่าขนาดของผลกระทบ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ออกเป็น 3 ตอน และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับ สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	17	17.71
1.2 หญิง	19	82.29
รวม	96	100.00
2. วุฒิการศึกษา		
2.1 ปริญญาตรี	71	73.96
2.2 สูงกว่าปริญญาตรี	25	26.04
รวม	96	100.00
3. ขนาดโรงเรียน		
3.1 เล็ก	34	35.42
3.2 กลาง	62	64.58
รวม	96	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 82.29 เพศชาย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 17.71 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา ปริญญาตรี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 73.96 และวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 และส่วนใหญ่สอนในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 64.58 สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 35.42

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของ
กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
ดังตารางที่ 2-7

ตารางที่ 15 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของครูใน
การบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ	N = 96		ระดับ	อันดับ
	μ	σ		
1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	3.72	.66	มาก	5
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	3.92	.63	มาก	1
3. ด้านสื่อการเรียนรู้	3.79	.69	มาก	3
4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.88	.62	มาก	2
5. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	3.79	.70	มาก	4
รวม	3.82	.65	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียน
เครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและ
รายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนรู้
ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
และด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ตามลำดับ

ตารางที่ 16 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	N = 96		ระดับ	อันดับ
	μ	σ		
1. การจุดประชุมบุคลากรเพื่อวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	3.89	.75	มาก	3
2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา	3.65	.83	มาก	5
3. การร่วมตัดสินใจคัดเลือกเนื้อหาของหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	3.56	.87	มาก	7
4. การประชุมบุคลากรครูเพื่อวางแผนนำหลักสูตรไปใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน	3.64	.76	มาก	6
5. การอบรมด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร	4.05	.64	มาก	1
6. การเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอแนะการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน	3.90	.70	มาก	2
7. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามผลการประเมินการใช้หลักสูตร	3.55	.86	มาก	8
8. การจัดระบบการติดตามและการประเมินผลการใช้หลักสูตร	3.51	.95	มาก	9
9. การประเมินผลและรายงานผลการนำหลักสูตรไปใช้	3.76	.91	มาก	4
รวม	3.72	.66	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงอันดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การอบรมด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร

การเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอแนะการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน และการจัดประชุมบุคลากรเพื่อวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ อันดับสุดท้าย ได้แก่ การจัดระบบการติดตามและการประเมินผลการใช้หลักสูตร

ตารางที่ 17 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการจัดการเรียนรู้

ด้านการจัดการเรียนรู้	N = 96		ระดับ	อันดับ
	μ	σ		
1. การจัดทำตารางสอนรวมของโรงเรียน	3.83	.79	มาก	7
2. การกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร	4.02	.92	มาก	5
3. การส่งเสริมให้ครูพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง	3.69	.79	มาก	10
4. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.71	.72	มาก	9
5. การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน	4.13	.82	มาก	1
6. การกำหนดแนวทางการสอนซ่อมเสริม	4.10	.66	มาก	2
7. การกำหนดแนวทางการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน	3.95	.75	มาก	6
8. การนิเทศการเรียนการสอนเป็นรายคน	3.71	.78	มาก	8
9. การนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน	4.02	.83	มาก	4
10. การประเมินผลและรายงานผลการจัดการเรียนรู้	4.05	.84	มาก	3
รวม	3.92	.63	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงอันดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน

ตามลำดับ อันดับสุดท้าย ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ การกำหนด
แนวทางการสอนซ่อมเสริม และ การประเมินผลและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ
อันดับสุดท้าย ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับ
สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 18 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของครูใน
การบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางสิดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านสื่อการเรียนรู้

ด้านสื่อการเรียนรู้	N = 96		ระดับ	อันดับ
	μ	σ		
1. การวางแผน ส่งเสริมให้ผลิตสื่อ อุปกรณ์การสอน ให้ตรงกับจุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมที่กำหนด ในแผนการจัดการเรียนรู้	3.89	.87	มาก	2
2. การจัดหาสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัด การเรียนการสอนและการพัฒนาวิชาการ	3.70	.91	มาก	8
3. การประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและใช้ สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอน	3.98	.82	มาก	1
4. การกำหนดแนวทางการปรับปรุงพัฒนาการใช้สื่อ ประกอบการเรียนการสอน	3.76	.82	มาก	7
5. การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการสอน	3.83	.82	มาก	4
6. การศึกษา ค้นคว้า เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้อย่างหลากหลาย	3.82	.82	มาก	5
7. การแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้	3.83	.75	มาก	3
8. การจัดเก็บและซ่อมแซมสื่อการเรียนรู้	3.79	.72	มาก	6
9. การติดตามประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.66	.88	มาก	9
10. การประเมินผลและรายงานผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.64	.95	มาก	10
รวม	3.79	.69	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านสื่อการเรียนรู้ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงอันดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอน การวางแผน ส่งเสริมให้ผลิตสื่อ อุปกรณ์การสอนให้ตรงกับจุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมที่กำหนด ในแผนการจัดการเรียนรู้ และการแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ ตามลำดับ อันดับสุดท้าย ได้แก่ การประเมินผลและรายงานผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา

ตารางที่ 19 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	N = 96		ระดับ	อันดับ
	μ	σ		
1. การจัดทำคู่มือวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา	3.89	.82	มาก	5
2. การจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	3.74	.82	มาก	9
3. การสร้างเครื่องมือวัดผล ที่มีมาตรฐานและประสิทธิภาพ	3.78	.81	มาก	7
4. การพัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	3.98	.81	มาก	2
5. การดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง	3.80	.76	มาก	6
6. การประเมินผลข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	3.90	.70	มาก	4
7. การนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในปีก่อนมาปรับปรุงการกระบวนเรียนการสอน	3.75	.85	มาก	8

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	N = 96		ระดับ	อันดับ
	μ	σ		
8. การรายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ	3.96	.75	มาก	3
9. การประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.09	.73	มาก	1
รวม	3.88	.62	มาก	-

จากตารางที่ 6 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงอันดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ และ การรายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ ตามลำดับ อันดับสุดท้าย ได้แก่ การจัดทำแผนการวัดผล และ ประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

ตารางที่ 20 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา	N = 96		ระดับ	อันดับ
	μ	σ		
1. การวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบ การประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อบรรลุตามเป้าหมาย ของสถานศึกษา	3.85	.68	มาก	2
2. การจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้อยู่ในขอบเขตโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา	3.51	.75	มาก	7

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การประกันคุณภาพการศึกษา	N = 96		ระดับ	อันดับ
	μ	σ		
3. การกำหนดตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จ และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา	3.86	.82	มาก	1
4. การดำเนินการพัฒนางานตามแผน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	3.76	.71	มาก	4
5. การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน	3.81	.79	มาก	3
6. การประเมินผลระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.74	.87	มาก	5
7. การประเมินผลและรายงานผลด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	3.68	.79	มาก	6
รวม	3.79	.70	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงอันดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การกำหนดตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จ และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา การวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา และการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ตามลำดับ อันดับสุดท้าย ได้แก่ การจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้อยู่ในขอบเขตโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน

ตารางที่ 21 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามเพศ

การจัดสภาพแวดล้อม ของโรงเรียน	ชาย		ระดับ		หญิง		อันดับ	
	N = 17		ระดับ	อันดับ	N = 79		ระดับ	อันดับ
	μ	σ			μ	σ		
1. ด้านหลักสูตรและ การนำหลักสูตรไปใช้	3.67	.66	มาก	5	3.73	.44	มาก	5
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	3.92	.74	มาก	2	3.92	.41	มาก	1
3. ด้านสื่อการเรียนรู้	3.69	.69	มาก	4	3.81	.60	มาก	3
4. ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้	3.92	.60	มาก	1	3.87	.36	มาก	2
5. ด้านการประกันคุณภาพ การศึกษา	3.78	.87	มาก	3	3.74	.51	มาก	4
รวม	3.80	.58	มาก		3.82	.29	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามเพศชาย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ตามลำดับ

ส่วนเพศหญิง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ตามลำดับ

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ	ชาย <i>N</i> = 17		หญิง <i>N</i> = 79		ผลการเปรียบเทียบ	
	μ_1	σ_1	μ_2	σ_2	<i>ES</i>	แตกต่างระดับ
	1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	3.67	.66	3.73	.28	.12
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	3.92	.74	3.92	.54	.01	ไม่แตกต่าง
3. ด้านสื่อการเรียนรู้	3.69	.69	3.81	.60	.19	ไม่แตกต่าง
4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.92	.60	3.87	.36	.10	ไม่แตกต่าง
5. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	3.78	.87	3.74	.51	.06	ไม่แตกต่าง
รวม	3.80	.58	3.82	.29	.05	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 9 พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่าง

ตารางที่ 23 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การจัดสภาพแวดล้อม ของโรงเรียน	ปริญญาตรี		ระดับ	อันดับ	สูงกว่า ปริญญาตรี		ระดับ	อันดับ
	N = 71				N = 25			
	μ	σ			μ	σ		
1. ด้านหลักสูตรและ การนำหลักสูตรไปใช้	3.69	.42	มาก	4	3.82	.63	มาก	5
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	3.84	.45	มาก	1	4.14	.48	มาก	1
3. ด้านสื่อการเรียนรู้	3.73	.46	มาก	3	3.96	.75	มาก	4
4. ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้	3.80	.41	มาก	2	4.09	.33	มาก	2
5. ด้านการประกันคุณภาพ การศึกษา	3.66	.57	มาก	5	3.98	.57	มาก	3
รวม	3.75	.31	มาก		4.00	.40	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

ส่วนระดับสูงกว่าปริญญาตรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ตามลำดับ

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย
ปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตาม
วุฒิการศึกษา

การมีส่วนร่วมของครูใน การบริหารงานวิชาการ	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		ผลการเปรียบเทียบ	
	N = 71		N = 25		ES	แตกต่างระดับ
	μ_1	σ_1	μ_2	σ_2		
1. ด้านหลักสูตรและการนำ หลักสูตรไปใช้	3.69	.42	3.82	.28	.38	แตกต่างน้อย
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	3.84	.45	4.14	.54	.61	แตกต่างปานกลาง
3. ด้านสื่อการเรียนรู้	3.73	.46	3.96	.75	.36	แตกต่างน้อย
4. ด้านการวัดและประเมิน ผลการเรียนรู้	3.80	.41	4.09	.33	.77	แตกต่างปานกลาง
5. ด้านการประกันคุณภาพ การศึกษา	3.66	.57	3.98	.57	.56	แตกต่างปานกลาง
รวม	3.75	.31	4.00	.40	.70	แตกต่างปานกลาง

จากตารางที่ 11 พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ
ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง โดยรวมแตกต่างปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร
และการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านสื่อการเรียนรู้ แตกต่างน้อย ส่วนด้านด้านการจัดการเรียนรู้
ด้านการวัดและประเมิน ผลการเรียนรู้ และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา แตกต่างปานกลาง

ตารางที่ 25 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของครูใน การบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การจัดสภาพแวดล้อม ของโรงเรียน	ขนาดเล็ก		ระดับ	อันดับ	ขนาดกลาง		ระดับ	อันดับ
	N = 34				N = 62			
	μ	σ			μ	σ		
1. ด้านหลักสูตรและ การนำหลักสูตรไปใช้	3.75	.42	มาก	5	3.71	.52	มาก	5
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	3.92	.56	มาก	1	3.92	.43	มาก	1
3. ด้านสื่อการเรียนรู้	3.76	.43	มาก	4	3.81	.62	มาก	3
4. ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้	3.91	.49	มาก	2	3.86	.36	มาก	2
5. ด้านการประกันคุณภาพ การศึกษา	3.79	.59	มาก	3	3.72	.59	มาก	4
รวม	3.83	.37	มาก		3.81	.35	มาก	

จากตารางที่ 12 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียน เครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมาก ไปน้อย ได้แก่ ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการประกัน คุณภาพการศึกษา ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ตามลำดับ

ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมาก ไปน้อย ได้แก่ ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ตามลำดับ

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย
ปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตาม
ขนาดโรงเรียน

การมีส่วนร่วมของครูใน การบริหารงานวิชาการ	ขนาดเล็ก <i>N</i> = 34		ขนาดกลาง <i>N</i> = 62		ผลการเปรียบเทียบ	
	μ_1	σ_1	μ_2	σ_2	<i>ES</i>	แตกต่างกัน
	1. ด้านหลักสูตรและการนำ หลักสูตรไปใช้	3.75	.42	3.71	.28	.11
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	3.92	.56	3.92	.54	.01	ไม่แตกต่างกัน
3. ด้านสื่อการเรียนรู้	3.76	.43	3.81	.62	.09	ไม่แตกต่างกัน
4. ด้านการวัดและประเมิน ผลการเรียนรู้	3.91	.49	3.86	.36	.12	ไม่แตกต่างกัน
5. ด้านการประกันคุณภาพ การศึกษา	3.79	.59	3.72	.59	.12	ไม่แตกต่างกัน
รวม	3.83	.37	3.81	.35	.06	ไม่แตกต่างกัน

จากตารางที่ 13 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม
โรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอน ระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 96 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ลักษณะเป็นแบบสอบถาม แบบสำรวจรายการ (Check list) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) จำนวน 45 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .27-.81 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .95 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์การมีส่วนร่วม ของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการ เปรียบเทียบการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียน เครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน โดยใช้แบบทดสอบขนาดความแตกต่าง (Effect size: ES)

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ สรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก โดยเรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านหลักสูตรและการนำ หลักสูตรไปใช้ ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงอันดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การอบรมด้านการเขียนแผนการจัดการ

เรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอแนะการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน และการจัดประชุมบุคลากรเพื่อวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับอันดับสุดท้าย ได้แก่ การจัดระบบการติดตามและการประเมินผลการใช้หลักสูตร

1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงอันดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน ตามลำดับ อันดับสุดท้าย ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ การกำหนดแนวทางการสอนซ่อมเสริม และการประเมินผลและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ อันดับสุดท้าย ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

1.3 ด้านสื่อการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงอันดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอน การวางแผน ส่งเสริมให้ผลิตสื่อ อุปกรณ์การสอนให้ตรงกับจุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมที่กำหนด ในแผนการจัดการเรียนรู้ และการแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ ตามลำดับ อันดับสุดท้าย ได้แก่ การประเมินผลและรายงานผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงอันดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ และการรายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ ตามลำดับ อันดับสุดท้าย ได้แก่ การจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

1.5 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงอันดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การกำหนดตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จ และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา การวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา และการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายใน ตามลำดับ อันดับสุดท้าย ได้แก่ การจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้อยู่ในขอบเขตโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

- 2.1 จำแนกตามเพศ ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่าง
- 2.2 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างปานกลาง ยกเว้นด้าน หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านสื่อการเรียนรู้ แตกต่างกันน้อย
- 2.3 จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผู้วิจัยมีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณา ตัดสินใจ ร่วมคิดร่วมทำ เพื่อให้การดำเนินการต่าง ๆ ตามเป้าหมายของสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ (อิทธิเดช สิทธิจันทร์, 2553, หน้า 16) เช่นเดียวกับผู้บริหารของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งการบริหารงานวิชาการเพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหารไม่สามารถทำการบริหารได้โดยลำพัง ต้องอาศัยความร่วมมือจากครูผู้สอนและบุคลากรในโรงเรียน รวมถึงผู้ปกครองและชุมชน โดยการมีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การรับผลประโยชน์ และการประเมิน เพื่อเตรียมการที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในปัจจุบัน ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 15) กล่าวว่าในการบริหารงานวิชาการ ต้องอาศัยความร่วมมือจากครูผู้สอนด้วยเพราะครูผู้สอน คือ ผู้เกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการให้มากที่สุด จากเหตุผลข้างต้นทำให้การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธดหทัย ดาราพงษ์ (2555, หน้า 99) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด พบว่า การมีส่วนร่วมใน

การบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มานิตา สุทธิหา (2556, หน้า 101) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนเครือข่ายปางสิตา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการศึกษาตามแนวทางของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่สถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาหลักสูตร การสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2, 2558, หน้า 5) ผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีการประชุมวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอแนะการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา มีการอบรมด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนมากที่สุด อีกทั้งมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมีการรายงานผลการนำหลักสูตรไปใช้ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ ซึ่งหลักสูตรสถานศึกษาต้องพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 6) จากเหตุผลข้างต้นทำให้การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสิตา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของนิตสรา ศรีครินทร์ (2558, หน้า 62) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกลุ่มปลวกแดงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกลุ่มปลวกแดงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 รายด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศธร ฉาบกังวาล (2558, หน้า 88-89) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ พบว่า การมีส่วนร่วม

ของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาดราด ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียน เครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีการจัดการอบรม การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับความสนใจและ ความถนัดของผู้เรียน มีกระบวนการนิเทศการสอนจากคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งเพื่อนำ ข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน อีกทั้ง มีการกำหนดแนวทางการสอนซ่อมเสริมที่เป็นระบบ เพื่อพัฒนาผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ให้มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นและผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด อีกทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียน เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับพันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2, 2558, หน้า 33-34) ที่ต้องการส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียนมีความรู้ คุณธรรม ตามมาตรฐาน การศึกษา และมีทักษะที่จำเป็น เพื่อก้าวสู่สากล จากเหตุผลข้างต้นทำให้การมีส่วนร่วมของครูใน การบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก สอดคล้อง กับงานวิจัยของ มานิตา สุทธิหา (2556, หน้า 101) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ด้านการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ งานวิจัยของพงศธร ฉาบกังวาล (2558, หน้า 88) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน วิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้ออยู่ใน ระดับมาก

1.3 ด้านสื่อการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก กระทรวงศึกษาธิการ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจำเป็นต้องผลิตสื่อให้ครบถ้วนสำหรับทุก ๆ สาระ การเรียนรู้ และเพียงพอกับผู้เรียน เนื่องจากสื่อการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสำคัญ ในการส่งเสริมและ พัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน ซึ่งโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้นำสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยี เพื่อมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยโรงเรียนจัดการอบรม การผลิตสื่อให้กับ ครูเพื่อจะได้นำสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน อีกทั้งเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้วางแผน

และเลือกสื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนที่ตรงตามจุดประสงค์ เนื้อหา และ กิจกรรมที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ ภิญ โสธร (2526, หน้า 160 อ้างถึงใน สุดหทัย ดาราพงษ์, 2555, หน้า 107) กล่าวว่า สื่อการสอน คือ วัสดุอุปกรณ์ทุกชนิด ที่นำมา ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนจะได้เรียนรู้จาก ของจริง และมองเห็นสิ่งที่เรียนอย่างแท้จริง จากเหตุผลข้างต้นทำให้การมีส่วนร่วมของครูใน การบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านสื่อการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุดหทัย ดาราพงษ์ (2555, หน้า 99) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด พบว่า การมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศธร ฉายกัณวาล (2558, หน้า 88) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ให้ความสำคัญกับกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยยึดตามแนวของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่ได้ปรับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ที่เน้นผู้เรียนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้เครื่องมือที่หลากหลาย สอดคล้องกับ ทวีศักดิ์ บังคม (2550, หน้า 51) ที่กล่าวว่า การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนนั้น จะต้องสามารถวัดและ ประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย และเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอย หลักฐานที่ แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อประโยชน์ ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้ในระบบการศึกษาที่มีมาตรฐานเป็นเป้าหมาย ในการพัฒนาผู้เรียน การวัดผลประเมินผลในทุกๆระดับ ทั้งระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา และ ระดับชาติ ต้องเชื่อมโยงและสะท้อนให้เห็นความก้าวหน้าของผู้เรียน เมื่อเทียบกับมาตรฐาน อย่างชัดเจน อีกทั้งโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา ยังมีการพัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียน การสอนอย่างสม่ำเสมอ โดยยึดแนวทางการวัดและประเมินผลตามคู่มือที่สถานศึกษากำหนด และมีการประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้เรียน และผู้ปกครอง เพื่อจะได้นำข้อมูลมาปรับปรุงพัฒนาผลการเรียนของผู้เรียน ให้ได้เกณฑ์ตามมาตรฐาน จากเหตุผลข้างต้นทำให้การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พาชวิญญ์ พันธุ์ทองดี (2556, หน้า 63-68) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเครือข่ายกรมหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเครือข่ายกรมหลวงชุมพร ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวณีย์ สุขสี (2558) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นระบบที่จะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานอย่างมีทิศทาง โดยกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานอย่างมีเป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ซึ่งการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีแนวทางปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น ที่ส่งเสริมให้โรงเรียนในสังกัดจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2, 2558, หน้า 2) โดยกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา ได้ดำเนินการพัฒนางานตามแผน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และได้กำหนดตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จ และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จากเหตุผลข้างต้นทำให้การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียนเครือข่าย

ปางสิตา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการประกันคุณภาพ การศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมนพัทธ์ ชูเดช (2558, หน้า 89) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขต พุ่งครุ กรุงเทพมหานคร พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตพุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศธร ฉาบกังวาล (2558, หน้า 89) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางสิตา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

2.1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสิตา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2 มีจำนวนบุคลากรครูในแต่ละโรงเรียนน้อย ผู้บริหารจึงกระตุ้นครูทุกคนไม่ว่า เพศชายหรือเพศหญิงให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการและในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เท่าเทียมกัน ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคน โดยให้ ทุกคนได้รับรู้กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน และร่วมมือร่วมใจกันในการปฏิบัติงาน จึงทำให้ครู ไม่ว่าเพศชายหรือเพศหญิงต่างก็เข้าร่วมปฏิบัติงานต่าง ๆ ด้วยความพร้อมเพรียง และร่วมมือกัน ทำงาน โดยเฉพาะการปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ การเข้าร่วมการอบรมสัมมนา พัฒนาความรู้ทางวิชาการ เข้ารับการอบรมให้ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และผลิต/ จัดหาสื่อที่ สอดคล้องกับเนื้อหาและสอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน เข้าร่วมวางแผนและพัฒนางานทางวิชาการ ร่วมกันกำหนดและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้เป็นไปตามตามแนวทางของสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 รวมทั้งการวัดและประเมิน ผลการเรียนรู้ และ การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยยึดตามหลักเกณฑ์และตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จ และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา จึงทำให้ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางสิตา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนก ตามเพศ แตกต่างกันน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวณีย์ สุขสี (2558, หน้า 65) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบ้านบึง

จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า การเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ ด้านการวัด และประเมินผล และเทียบ โอนผลการเรียน แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้อง กับงานวิจัยของธมนพัชร ชูเดช (2558, หน้า 76) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของครู โรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร พบว่า การเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ด้านการวัดและประเมินและเทียบโอนผลการเรียนรู้ และด้าน การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แตกต่างกันในระดับต่ำ

2.2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างปานกลาง ซึ่งสอดคล้อง กับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากครูที่มีวุฒิการศึกษาที่สูงกว่าจะ ได้รับการพัฒนาความรู้จากการเข้ารับการ ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทำให้ได้รับรู้วิธีการ/แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและเป็นระบบมากกว่า มีความเข้าใจในระบบ การบริหารและพัฒนางานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษาที่สูงกว่า อีกทั้งครูที่มีวุฒิการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรี ผ่านการศึกษาและทำวิจัย ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้การวิจัยและการศึกษาหาความรู้ อยากรู้อยากเห็นมาใช้ในการพัฒนางานวิชาการใน โรงเรียน และในการบริหารงานสถานศึกษา ของผู้บริหาร โรงเรียน เห็นว่าครูที่มีระดับวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จะมีความชำนาญในงาน วิชาการ จึงกำหนดให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ได้เข้าร่วมในการบริหารงาน เป็นหัวหน้าคณะทำงาน หรืออย่างน้อยเป็นเป็นกรรมการและปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการทุก กิจกรรมที่สูงกว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ผู้บริหารจะเปิดโอกาสให้เข้าร่วมในชั้น การปฏิบัติงานวิชาการเป็นบางงานที่ครูแต่ละคนมีความถนัดและตามความเหมาะสม จึงทำให้ครู ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการต่ำกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษา ปริญญาตรีขึ้นไป จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูใน การบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธพัทย์ ดาราพงษ์ (2555, หน้า 99-101) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมใน การบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตเทศบาลเมืองตราด จังหวัด ตราด พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบประกัน

คุณภาพภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ
 วัฒนพัชร ชูเดช (2558, หน้า 77) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียน
 นาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมใน
 การบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม
 วุฒิการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาแตกต่างปานกลาง

ส่วนด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านสื่อการเรียนรู้ แตกต่างกันน้อย
 ทั้งนี้เนื่องจาก กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 สระแก้ว เขต 2 ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ให้ความสำคัญกับการพัฒนางานวิชาการสถานศึกษา โดยเฉพาะ
 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ให้การสนับสนุนและส่งเสริมและ
 พัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา จึงจัดให้ครูเข้ารับการอบรมการพัฒนาหลักสูตร
 และการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว
 เขต 2, 2558, หน้า 4, 36) จึงทำให้ครูนำแนวทางในรูปแบบไปผลิตสื่อหรือจัดหาสื่อในทิศทาง
 เดียวกัน และผู้บริหารกำหนดให้ครูทุกคนจะต้องพัฒนาและใช้สื่ออย่างหลากหลายในการจัดการ
 เรียนการสอน และมีการติดตามการพัฒนาและใช้เป็นประจำ ทำให้ครูไม่ว่าจะมีวุฒิการศึกษาระดับ
 ใด ต่างก็มีส่วนร่วมในการบริหารและปฏิบัติงานวิชาการ การพัฒนาและการนำหลักสูตรไปใช้ และ
 การใช้สื่อการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของ
 ครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตร
 ไปใช้ และด้านสื่อการเรียนรู้ แตกต่างกันน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนพัชร ชูเดช (2558,
 หน้า 77) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนนาหลวง สำนักงาน
 เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู
 โรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการพัฒนา
 สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศธร
 ฉาบกังวาล (2558, หน้า 88-89) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียน
 ศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า
 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการพัฒนา
 หลักสูตรสถานศึกษา ไม่แตกต่าง และด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ
 การศึกษาแตกต่างระดับต่ำ

2.3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ใช้รูปแบบการบริหารแบบร่วมมือ คือ ให้นุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติต่าง ๆ ของโรงเรียน ใช้การร่วมมือกันทำงาน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเป็นไปตามแนวทางการบริหารงานตามกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2, 2558) ซึ่งผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูทุกคนได้มีโอกาสเข้าเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดขอบข่ายงานวิชาการ ครูทุกคนเข้าร่วมในการพัฒนาหลักสูตร พัฒนาระบบการเรียนรู้อ ทำให้รับรู้และเข้าใจในหลักสูตรที่ตนเองได้ร่วมพัฒนาและครูทุกคนได้รับการสนับสนุนในการอบรมและพัฒนางานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้งานวิชาการซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรภิรมล ศรีโมสาร (2555, หน้า 77) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู ศูนย์ประสานงานวิชาการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เหลืองจันทร์ พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู ศูนย์ประสานงานวิชาการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เหลืองจันทร์ จำแนกตามขนาดโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญชัย ดอปกกลาง (2554, หน้า 78) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูกับการตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนวังคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ผลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูกับการตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนวังคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการติดตามและการประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2. ด้านการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง โดยการจัดการอบรม เพื่อพูนความรู้ให้กับครูเกี่ยวกับแนวการจัดการศึกษาในทศวรรษที่ 21 อีกทั้งจัดการอบรมเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการสอน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

3. ด้านสื่อการเรียนรู้ โรงเรียนควรมีการติดตามการประเมินผลและรายงานผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาแนวทางผลิต/ จัดหาสื่อให้ สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และสภาพจริงของผู้เรียน และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โรงเรียนควรส่งเสริมการจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา เพื่อการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีมาตรฐานเดียวกัน

5. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนควรมีการจัดระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ให้อยู่ในขอบเขตโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพ มีคุณภาพตรงตามบริบทของสถานศึกษา

6. ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูทั้งเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมในการจัดการ เรียนรู้ และด้านสื่อการเรียนรู้ เพื่อให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอย่างเท่าเทียมกัน

7. ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการ เรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ครูมี ส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอย่างเท่าเทียมกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาองค์การ ให้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความร่วมมือของครูในการบริหารงานวิชาการกับ ประสิทธิภาพของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

3. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ตรงตามสภาพของผู้เรียน และส่งผลด้านวิชาการต่อผู้เรียนสูงสุด

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำค้ำสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงแรงงาน. (2550). *นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ตามแผนพัฒนาแรงงาน พ.ศ. 2550*. เข้าถึงได้จาก http://www.mol.go.th/anonymouse/policy_vision_mission
- กายสิทธิ์ สุขเดชะวิวัฒน์. (2551). *การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4*. ปรินทูนินพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2549). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- เกรียงไกร ปริทธิธรรมมัง. (2551). *ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา จังหวัดสระแก้ว ตามทัศนะของนักเรียน*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เกสร ใจชื่น. (2551). *ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ขวัญชัย ตอบกลาง. (2554). *การมีส่วนร่วมของครูกับการตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการกลุ่มโรงเรียนวังคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จันทร์ รัสมิ. (2554). *พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1*. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนครพนม.

- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2533). การศึกษาคุณลักษณะบางประการของผู้บริหาร บรรยายภาศของ
โรงเรียนและความพึงพอใจในงานที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนประถมศึกษา.
วิทยานิพนธ์การศึกษาคุณวุฒิปริญญาตรี, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ชาลินี ฉายรัตน์. (2550). ปัญหาและแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชำนาญ ท้วมพงษ์. (2550). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกิ่งอำเภอนิคมพัฒนา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารยองเขต 1. งานนิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เถลิง งามอาจ. (2552). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครู
โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพนสนธิคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2.
งานนิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทวีศักดิ์ บังคม. (2550). ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. งานนิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทับทิม พรหมบุตร. (2555). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนวัดมโนรม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทัฬหะพงษ์ เกื้อชาติ. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลาน
เข้าเรียนในโรงเรียนบ้านคลองนิน. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- ธนศิษฐ์ เรืองฮัง. (2553). ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาล
วัดราษฎร์นิยมธรรม สังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา
- ธมนพัทธ์ ชูเดช. (2558). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนนาหลวง
สำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร. งานนิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา

- ชร สุนทรายุทธ. (2551). *การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป: ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา*.
กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- นลินี ชัยงาม. (2555). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- นิตสรา ศรีครินทร์. (2558). *การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกลุ่ม
ปลวกแดงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1.
งานนิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). การอ้างอิงประชากรเพื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วน
ประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม*, 3(1), 23-24.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อกรุงเทพ.
- ปวีณา สุวรรณณัฐโชติ. (2552). การเรียนรู้ร่วมกันบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์และการใช้
คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*,
37(3), 150-164.
- ปิยนุช ทองพรม. (2550). *ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนใน
เขตอำเภอหนองใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- พงศ์ศักดิ์ ทิพย์วันทน. (2552). *การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ
ครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- พงษ์ศักดิ์ ขอจดี. (2552). *ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนบ้านแหลมแท่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1.
งานนิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- พงศธร ฉาบกังวาล. (2558). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่าย
เกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2553. (2553, 22 กรกฎาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*.
หน้า 1-3.

- พัชรพงษ์ สุขแสง. (2551). *ประสิทธิผลการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- พัชรนันท์ มณฑา. (2556). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความผูกพันองค์กรของพนักงานครู สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- พาขวัญ พันธุ์ทองดี. (2556). *การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเครือข่ายกรมหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- พรกมล ศรีโมสาร. (2555). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู ศูนย์ประสานงานวิชาการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เหลืองจันทร์. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2551). *หลักการแนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มนตรี.*
- มานิดา สุทธิหา. (2556). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2547). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.*
- ลักษณาวิดี วิวรรณ. (2555). *การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- วรรณวิสา สุจินัย. (2552). *ปัญหาและแนวทางการแก้ไขการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านหนองไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 5. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*

- วัลย์กร สารบุญ. (2555). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน โรงเรียน
ปลวกแดงวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิทยา ทิพย์ทอง. (2548). สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิวรรณ จันทร์เทพย์. (2555). การพัฒนารูปแบบฝึกอบรมแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้ร่วมกัน
เป็นทีม เพื่อพัฒนาสมรรถนะการออกแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการแบบ
สหวิทยาการสำหรับครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต,
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิไลพร อภิบาลศรี. (2551). ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
กลุ่มเครือข่ายนครินทร์ อำเภอวัฒนานครสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระแก้ว
เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริพร ทาทราย. (2552). การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัย
บูรพา.
- สถิตย์ชัย วรรณท้วนิช. (2553). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: เจริญดีมั่นคง.
- สมใจ ไชยโกฏี. (2553). ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอ
สอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมชาย ล้อมวงส์. (2549). ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัย
บูรพา.

- สายหยุด ประทีปะ. (2552) *สภาพและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6.* งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. (2557). *รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีการศึกษา 2557.* สระแก้ว: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. (2558). *สารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2.* สระแก้ว: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2539). *คู่มือผู้บริหาร โรงเรียน ชุมชนพัฒนาการผู้บริหาร โรงเรียน การสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน.* กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2549). *แนวทางการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544.* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวง.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2542). *การประกันคุณภาพทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553.* กรุงเทพฯ: ชุมชนุมการเกษตร สหกรณ์แห่งประเทศไทยจำกัด.

- สุดหทัย ดาราพงษ์. (2555). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน เขตเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุทธิณีย์ เรืองฤทธิ์. (2545). การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กิ่งอำเภอเนินกมพัฒนา จังหวัดระยอง.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุรางค์ เจริญนาน. (2550). ปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุวณีย์ สุขสี. (2558). การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา
อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสาวลักษณ์ สงวนไพร. (2551). ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
เทศบาล สังกัดเทศบาลนครสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัญชัน แซ่เตียว. (2552). ปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำน้ำเค็ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัมพร พุยวันดี. (2557). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูใน โรงเรียนตัดครุณี จังหวัด
ฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อานุกาพ วาทีทอง. (2548). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนวัดสามัคคีธรรม
สำนักงานเขตวังทองหลาง สังกัดกรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- อำนวยการ ทองโปรง. (2553). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- อำรุง จันทวานิช. (2547). *การจัดทำดัชนีเพื่อการวางแผนและพัฒนาการศึกษา*. ม.ป.ท.
- อิทธิเดช สิทธิจันทร์. (2553). *การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเขต
ตำบลท่ากระดาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2. งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัย
บูรพา.*
- Barnard, C. I. (1972). *The functions of executive*. Massachusetts: Harvard University Press.
- Bragg, J. E., & Andrews, I. R. (1973). Participative decision making: An experimental study in a hospital. *Journal of Applied Behavioral Science*, 9(6), 727-735.
- Brophy, G. M. (2006). A study of the process used by academic affairs administrators at participating institutions of higher education to select instructional technology tools faculty use in instruction in undergraduate classes. *Dissertation Abstract International*, 24(2), 171-A.
- Cohen, J., & Uphoff, D. (1980). *Rural development participation: Concept and measures for project design implementation and evaluation rural development center*. New York: Cornell University.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Davis, K., & Newstrom, J. W. (1985). *Human behavior at work: Organizational behavior*. New York: McGraw-Hill.
- Howell, D. C. (1997). *Statistical bibliographical references and index*. Belmont, CA: Wadsworth.
- Hopkins, D., & Holly, P. (1988). *Toward the effective school*. Oxford: Basic Blackwell.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (1991). *Education administration: Theory research and practice* (4th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Hoy, W. K., & Tarter, C. J. (2004). Organizational justice in schools: No justice without trust. *International Journal of Educational Management*, 18, 250-259.
- Likert, R. (1961). *New patterns of management*. New York: McGraw-Hill.
- Neumann, R. R. (1996). *Academic administration divisional workload matrix*. Boston: Allyn and Bacon.
- Oxford Advanced Learner's Dictionary of current English* (6th ed.). (1994). Oxford: Oxford University.

Reid, K., Hopkins, D., & Holly, P (1988). *Towards the effective school*. Oxford: Blackwells.

Siegel, J. (1969). *The rope of god*. Berkeley: University of California Press.

United Nations Department of Economic and Social Affairs. (1981). Popular participation as a strategy for promoting community level action and nation development. In *Report of the meeting for the adhoc group of expert*. New York: United Nation.

Wiersma, W., & Jurs, S. G. (1990). *Educational measurement and testing* (2nd ed.).

Massachusetts: A Division of Simon & Schuster.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6621.8/ ว.611

ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

26 มิถุนายน พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ดร.สมุทพร ชำนาญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบให้
นิติตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นายอภิป นามรักษ์ รหัส 56970075

งานนิพนธ์ เรื่อง: การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย
ปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

โดยมี ดร.ชัยพจน์ รักราม เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาบริหารการศึกษาได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิติต
ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา

ภาควิชาบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6621.8/ ว.611

ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

26 มิถุนายน พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน ดร.สุรัตน์ ไชยชมพู

ด้วย ภาควิชาบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ใน ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ดังรายนามต่อไปนี้

นายอธิป นามรักษ์ รหัส 56970075

งานนิพนธ์ เรื่อง: การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย ปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

โดยมี ดร.ชัยพจน์ รักษาม เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา

ภาควิชาบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6621.8/ ว.611

ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

26 มิถุนายน พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายบัญชาการ ฉายอรุณ

ด้วย ภาควิชาบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ใน ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นายอธิป นามรักษ์ รหัส 56970075

งานนิพนธ์ เรื่อง: การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย ปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

โดยมี ดร.ชัยพจน์ รักษาม เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา

ภาควิชาบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
2. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผู้วิจัยมีความต้องการศึกษาข้อเท็จจริงเพื่อเป็นประโยชน์ทางการวิจัย การตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบต่อสถานภาพการทำงานของท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยมุ่งนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม และเพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลมาปรับปรุง พัฒนาโรงเรียนในด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จึงขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและครบทุกข้อ
3. ในการตอบคำถามโปรดพิจารณารายการในแต่ละคำถาม แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียง 1 ช่อง

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์

นายอธิป นามรักษ์

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้ท่านเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในหน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

3. ขนาดโรงเรียน

เล็ก

กลาง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียน
เครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

คำชี้แจง โปรดพิจารณารายการในแต่ละคำถาม โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ
ความคิดเห็นของท่าน เพียงข้อละ 1 ช่อง โดยแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายความว่า มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายความว่า มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ มาก

3 หมายความว่า ส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายความว่า มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ น้อย

1 หมายความว่า มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดประชุมบุคลากรเพื่อวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
2	การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และลักษณะอันพึงประสงค์ของ สถานศึกษา					
3	การร่วมตัดสินใจคัดเลือกเนื้อหาของหลักสูตรให้ เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น					
4	การประชุมบุคลากรครูเพื่อวางแผนนำหลักสูตร ไปใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน					
5	การอบรมด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับหลักสูตร					
6	การเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอแนะการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน					
7	การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามผลการประเมิน การใช้หลักสูตร					
8	การจัดระบบการติดตามและการประเมินผลการใช้ หลักสูตร					
9	การประเมินผลและรายงานผลการนำหลักสูตรไปใช้					
10	ด้านการจัดการเรียนรู้ การจัดทำตารางสอนรวมของโรงเรียน					
11	การกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับหลักสูตร					
12	การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ การเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
13	การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้อง กับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14	การส่งเสริมให้ครูพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง					
15	การกำหนดแนวทางการสอนซ่อมเสริม					
16	การกำหนดแนวทางการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน					
17	การนิเทศการเรียนการสอนเป็นรายคน					
18	การนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน					
19	การประเมินผลและรายงานผลการจัดการเรียนรู้					
20	ด้านสื่อการเรียนรู้ การวางแผน ส่งเสริมให้ผลิตสื่อ อุปกรณ์การสอนให้ตรงกับจุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้					
21	การจัดหาสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาวิชาการ					
22	การประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนา และใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอน					
23	การกำหนดแนวทางการปรับปรุงพัฒนาการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน					
24	การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการสอน					
25	การศึกษา ค้นคว้า เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ อย่างหลากหลาย					
26	การแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้					
27	การจัดเก็บและซ่อมแซมสื่อการเรียนรู้					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
28	การติดตามประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
29	การประเมินผลและรายงานผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
30	ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การจัดทำคู่มือวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา					
31	การจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลที่สอดคล้อง กับมาตรฐานการศึกษา					
32	การสร้างเครื่องมือวัดผล ที่มีมาตรฐานและ ประสิทธิภาพ					
33	การพัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียน การสอนอย่างสม่ำเสมอ					
34	การดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียน การสอนตามสภาพจริง					
35	การประเมินผลข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียน					
36	การนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในปีก่อน มาปรับปรุงการกระบวนเรียนการสอน					
37	การรายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ ผู้ปกครองทราบ					
38	การประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานด้าน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
39	ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา การวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบ การประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อบรรลุตามเป้าหมาย ของสถานศึกษา					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
40	การจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้อยู่ในขอบเขตโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา					
41	การกำหนดตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จ และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา					
42	การดำเนินการพัฒนางานตามแผน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
43	การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน					
44	การประเมินผลระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
45	การประเมินผลและรายงานผลด้านการประกันคุณภาพการศึกษา					

ขอขอบคุณที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 14 ดัชนีความสอดคล้องของข้อกำหนด (IOC) ของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ	ความคิดเห็น			รวม	IOC	ผล
		ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					
		1	2	3			
ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้							
1	การจัดประชุมบุคลากรเพื่อวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
2	การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
3	การร่วมตัดสินใจคัดเลือกเนื้อหาของหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
4	การประชุมบุคลากรครูเพื่อวางแผนนำหลักสูตรไปใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
5	การอบรมด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
6	การเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอแนะการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
7	การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามผลการประเมินการใช้หลักสูตร	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
8	การจัดระบบการติดตามและการประเมินผลการใช้หลักสูตร	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
9	การประเมินผลและรายงานผลการนำหลักสูตรไปใช้	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ	ความคิดเห็น			รวม	IOC	ผล
		ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)	1	2			
	ด้านการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
10	การจัดทำตารางสอนรวมของโรงเรียน	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
11	การกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
12	การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
13	การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
14	การส่งเสริมให้ครูพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์เปลี่ยนแปลง	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
15	การกำหนดแนวทางการสอนซ่อมเสริม	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
16	การกำหนดแนวทางการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
17	การนิเทศการเรียนการสอนเป็นรายคน	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
18	การนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
19	การประเมินผลและรายงานผลการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
	ด้านสื่อการเรียนรู้						
20	การวางแผน ส่งเสริมให้ผลิตสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้ตรงกับจุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมที่กำหนด ในแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
21	การจัดหาสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาวิชาการ	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ	ความคิดเห็น			รวม	IOC	ผล
		ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)	1	2			
22	การประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อ การจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
23	การกำหนดแนวทางการปรับปรุงพัฒนาการใช้ สื่อประกอบการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
24	การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการสอน	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
25	การศึกษา ค้นคว้า เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ อย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
26	การแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
27	การจัดเก็บและซ่อมแซมสื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
28	การติดตามประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
29	การประเมินผลและรายงานผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้							
30	การจัดทำคู่มือวัดผลและประเมินผลของ สถานศึกษา	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
31	การจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลที่ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
32	การสร้างเครื่องมือวัดผล ที่มีมาตรฐานและ ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ	ความคิดเห็น			รวม	IOC	ผล
		ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)	1	2			
34	การดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
35	การประเมินผลข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
36	การนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในปีก่อนมาปรับปรุงการกระบวนเรียนการสอน	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
37	การรายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
38	การประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
	ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา						
39	การวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
40	การจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้อยู่ในขอบเขตโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
41	การกำหนดตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จ และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
42	การดำเนินการพัฒนางานตามแผน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ	ความคิดเห็น			รวม	IOC	ผล
		ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)	1	2			
43	การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
44	การประเมินผลระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
45	การประเมินผลและรายงานผลด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

คำอำนาจจำแนกรายชื่อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 15 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1.	0.55	24.	0.28
2.	0.80	25.	0.54
3.	0.51	26.	0.52
4.	0.80	27.	0.36
5.	0.57	28.	0.39
6.	0.71	29.	0.33
7.	0.52	30.	0.37
8.	0.64	31.	0.68
9.	0.54	32.	0.69
10.	0.80	33.	0.34
11.	0.53	34.	0.33
12.	0.75	35.	0.73
13.	0.72	36.	0.48
14.	0.37	37.	0.73
15.	0.27	38.	0.56
16.	0.38	39.	0.79
17.	0.70	40.	0.59
18.	0.50	41.	0.71
19.	0.32	42.	0.76
20.	0.53	43.	0.81
21.	0.43	44.	0.60
22.	0.55	45.	0.64
23.	0.52		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .95

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายอชิป นามรักษ์
วัน เดือน ปี เกิด	10 สิงหาคม พ.ศ. 2527
สถานที่เกิด	จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 235 หมู่ที่ 20 ตำบลรอบเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2554-ปัจจุบัน	ครู โรงเรียนบ้านใหม่ไทยพัฒนา อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2550	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
พ.ศ. 2560	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา